

Vari Namona Mareko Na Etoreato

Mareko vaḡa-foforina guruḡari

Mareko arana ta tu Ioane. Ġia tu dia mo Iesu ġena mero gabanana (12) vekaravari ai tarimana ta. Mai Vari Namona tu laġani 64 beiāgo 68 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Mai fefa tu Roma siti ai Petero ġesi ġeġauvei-vegogoto nuġanai etoreato. Iesu ġekorana-iägiato-ġoi tarimari Roma nuġanai ġetanuto-ġoi tarimari Iesu Varina Namona ekiravara-ginikaurito.

Mareko na ġia guruġana baregona ekira-vararito tu ekirarito, Iesu tu Barau ġena vetuġunaġi-iägovanina tarimana namo vedauseana e ma ġena vetuġamaġikau (Mareko 10:45). Korana Iesu tu Barau ġena maoro baregona gaburenai ċeġauveito-ġoi ema ġena gurūga mabarari ekorana-iägiritu-ġoi. Moġeri tu Iesu na ġauvei e nuġa-farevaġi veiġari eveirito-ġoi moġerina ġeri ai evaġa-foforirito ġeri.

Mareko ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Vetuġunaġi tarimana Iesu ġena iaġoma ema everovinato veiġana - karoa 1:1-13
 2. Vetuġunaġi tarimana ġena ċeġauvei - karoa 1:14–13:37
 3. Vetuġunaġi tarimana ġena mase - karoa 14-15
 4. Vetuġunaġi tarimana ġena variġisi-ġenogħi ema guba vanuġana ġana ma evaraġeto - karoa 16
-

Ioane Babatiso ġena ġobata

1 ¹Iesu Keriso Barau Natuna Varina Namona maiġesina evesinato.

²Peroveta tarimana arana Isaia na etoreato,

“Barau ekirato,

‘Au na ġegu vetuġunaġi tarimana tu batuġu-guineani,
ġemu dabara vaġa-maġatana.’

³Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani,

‘Vereġauka ġena dabara ġoġirevaia,

ġena iaġoma dabarana ġoġiġa-maoromaoroa! ”

⁴Moğā lorinai Ioane eiağomato, tano fakanai tarimarima ebabatisorito-ḡoi e eḡobatato-ḡoi, tarimarima ġeri rakava ġerina beğene vetuğamağı-kure e beğene raka-kure, ema babatiso beğene ġabia, Barau na ġeri rakava bene tuğamağı-fitoġari ġana. ⁵Tarimarima mabarari Iudea vanuġari na e Ierusalema na ġeiaġoto-ḡoi Ioane ġenai. Ġeri rakava ġekiraġi-foforirito-ḡoi vau, ebabatisorito-ḡoi Ioridana ġarukanai.

⁶Ioane ġena dabuġa tu kamela ġwiri na ġeveiato, ġena gabaġau tu nanigosi kefina, ġana ġaniġani dagarari tu madudu e gode nanuri moġo. ⁷Eḡobatato-ḡoi, ekirato, “Tarima ta au murigu na beiağomani, ġia ġena seġuka na au ġegu seġuka tu evanaġiani. Au maki asi ilaila ġia ġena tamaka varona baruġaiani. ⁸Au na ġomi tu nanu na ababatisomini, a ġia na tu Iauka Veaġa na bebabatisomini.”

Ioane na Iesu ebabatisoato

Mataio 3:13-17; Luka 3:21-22

⁹Mo negai Iesu tu Nasareta, Galilea vanuġana ta, na eiağomato, benamo Ioane na Ioridana ġarukanai ebabatisoato. ¹⁰Iesu nanu na eraka-raġasito nuġanai, guba eğitaiato, evekeo-fakato, benamo Iauka Veaġa pune kavana emariġoto ġia ġenai. ¹¹Benamo garo ta guba na ekea-riġoto, ekirato, “Goi tu au Natugu, aura-vinimuni; ema ġemu ai aiaku-rakavani maki.”

Satani na Iesu eribaġaniato

Mataio 4:1-11; Luka 4:1-13

¹²Moğā murinai Iauka Veaġa na Iesu tano fakana ġana etuġu-iaġoato. ¹³Monai ġaro e boġi gabana vasivasi (40) etanuto, Satani na eriba ġaniato-ḡoi. Ĝia tu boġa bairi ġesi ġetanuto-ḡoi, aneru na ġenariato-ḡoi.

Iesu ġena ġauvei esinaiato Galilei

Mataio 4:12-17; Luka 4:14-15

¹⁴Ioane ġediburaiato murinai, Iesu Galilea ġana eiaġoto, Barau Varina Namona ea ġobata iaġiato-ḡoi. ¹⁵Eḡobatato, ekirato, “Barau ġena ġaro tu varau beraġasi, ġena Basileia bevotu, (ġena veġitaġau seġukana evaġaruġaiani maiġa)! Ĝemi rakava ġerina ġovetuğamaġi-kure, Vari Namona nuġami na ġovaġa-moġonia!”

Iesu na tarima vasivasi (4) ekearito, ġia murinai beğene raka

Mataio 4:18-22; Luka 5:1-11

¹⁶Iesu Galilea kou rikina na eraka-iaġoto-ḡoi nuġanai, Simona ma tarina Anduru ġesi eġitarito, ġeri reke kou ai ġefiuato, korana ġia tu maina tarimari. ¹⁷Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Goiāgoma, murigu ai ġoma raka, be au na tu tarimarima maina viniri bana vaġa-

ribami.” ¹⁸ Benamo maoromaoro ġeri reke ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

¹⁹ Asi ġeraka-manaġato, benamo Iesu na Iakobo (o Iames) Sebedao, tarina Ioane ġesi eġitarito, ġasi ai ġeri reke ġwadararer ġeturirito-ġoi; ²⁰ ekearito, benamo ġia na tamari Sebedao ma ġena ġauvei tarimari ġesi ġasi ai ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

Iauka rakavana na eborogjato tarimana
Luka 4:31-37

²¹ Ġeraka-iāgoto, Kaperanaumai ġevotuto. Monai Sabadi ai Iesu Iuda tarimari ġeri rubu ai eraka-toġato, benamo evevaġa-ribato. ²² Ĝia ġena vevaġa-riba guruġari tarimarima na ġeġeġaġirito nai, ġeġaba-rakavato, korana tu ġena guruġa ma seġukana, dia taravatu ġevevaġa-riba iāgjato-ġoi tarimari ġeri guruġa kavana.

²³ Mo rubu ai tarima ta tu iauka rakavana na eborogjato tarimana. Ĝia ekeato, ekirato, ²⁴ “Iesu, Nasareta tarimamu o, kara ġemai noveia otoni? Ĝoi tu ġai vaġa-rakavama uranai boiaġoma? Au ribagu ġoi tu deikara, ġoi tu Barau ġena Veaġa Tarimamu!” ²⁵ Iesu na ekira-ġoijato, “Gurumu! Ĝia ġenana noraka-vaġi!” ²⁶ Benamo iauka rakavana na mo tarima evaġa-ġogo-ġogoato, benamo ma ġabana ġesi eraka-vaġito. ²⁷ Tarimarima mabarari ġeġaba-rakava rakavato, benamo tauġeri ġevededanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Mai tu kara? Vevaġa-riba variġuna? Ĝia tu ma seġukana na iauka rakavari evaġa-guruġarini, ema garona maki ġeġeġaġiani!” ²⁸ Benamo Iesu varina asikauna eraga-rovorovoto Galilea vanuġari mabarari ai.

Iesu na keve tarimari vovoka evaġa-namorito
Mataio 8:14-15; Luka 4:38-39

²⁹ Rubu na ġeraka-rosito murinai, Iakobo (o Iames) ema Ioane ġesi ġeiaġoto, Simona ema Anduru ġeri numai ġea raġekauto. ³⁰ Simona ġena taġama vavinena tu ekeveto, tauġanina eseġukato, be egena-taġoto-ġoi, benamo Iesu ġekira-varaiato. ³¹ Iesu eiaġoto ġenai, ġimanae eġabito, benamo evaġa-tanu vaisiato. Mo keve ekorito, benamo ġia eġuburito.

³² Lavilavi, ġaro eketoto murinai, tarimarima na keve tarimari e iauka rakavari na ġeborogjito tarimari Iesu ġenai ġegori-iāgorito. ³³ Vanuġa tarimari mabarari numa ġoiranai ġevegogoto. ³⁴ Iesu na keve irauirau tarimari vovoka evaġa-namorito e iauka rakavari ġutuma elai-vaġirito. Iauka rakavari mururi ekourito asi beġene guruġa, korana ġia ribari Iesu.

Iesu Galilea vanuġari ai eġobatato
Luka 4:42-44

³⁵ Boġibōġi rekenai, roġosi bene laġani nai, Iesu evariġisito, tano fakana ġana eiaġoto, ea ġuriġurito. ³⁶ Benamo Simona ma karona ġesi

Iesu ġea vetauato, ³⁷ġea doğariato nai, ġekiraiato, ġekirato, “Tarimarima na tu ġoi ġevetaumuni!” ³⁸Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Vanuġa kavinaġiri ġana si-iago. Moġeri ai maki bana ġobata, au ġegu iaġoma korana tu moġa.” ³⁹Benamo ġia eiaġoto Galilea vanuġari mabarari ġana. Rubu ai eġobatato-ġoi e iauka rakavari elai vaġirito-ġoi.

Lepera tarimana Iesu na evaġa-namoato

Mataio 8:1-4; Luka 5:12-16

⁴⁰Lepera tarimana ta Iesu ġenai eiaġoto, evetui-tarito, benamo enoġiato, ekirato, “Bema ġoi ourani nai, moġoni boiarevaguni, bovaġa-namoguni riba.” ⁴¹Iesu na evetuġaiato, ġimana etuġu-iaġoato, eġabi-karaiato, benamo ekirato, “Aurani, be nonamo!” ⁴²Benamo vaġa-sebo lepera na eraga-kwaneato, enamoto. ⁴³Iesu na evaġa-guruġa gwaġiġiato, ekirato, ⁴⁴“Mai veiġa tarima ta asi bono kira-varaia. Noiāġo, Rubu Veaġa verena na bene ġitamu, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekiraġiato ilailanai bono vinia. Be tarimarima beġene riba, ġoi tu bonamo.”

⁴⁵Senaġi ġia tu eiaġoto, mo veiġa varina efiuato. Moġesi nai Iesu tu vanuġa tai asi ma eraka-toġato, a tano fakari ai moġo etanuto-ġoi. Senaġina tarimarima gabu irauirauri na Iesu tu roġo ġeiaġo-viniato-ġoi.

Iesu na rakava etuġamaġi-fitoġarito

2 ¹Garo kotari ġevanaġito vau, Iesu Kaperanauma ġana eġenoġoito. Tarimarima na varina ġeseġaġiato Iesu tu numai. ²Moġa lorinai tarimarima ġutuma ġeġaru-vegogoto, numa nuġana ġevaġa-vonuato, eiaġoto ġatama-boka korana maki asi faka ta. Monai vau Iesu na Vari Namona eġobata-vinirito, ³nuġanai tarima vasivasi (4) na tauġanina tavi ta emaseto tarimana ta Iesu ġenai ġeġwa-iaġoato. ⁴Tarimarima ġutuma nai, asi ġeri dabara Iesu sevina ġana beġe raka-kavi iaġoni. Naima ġia na Iesu eruġato iatana ġuduġuna ġeġiū-vaġiato vau, keve rakava tarimana ma gedana ġesi ġetuġu-riġoato Iesu ġoirana ġana. ⁵Iesu na ġeri veġabidadama eġitaiato nai, ġia na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Natugu, ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari.”

⁶Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari kotari monai tanutaġori ai, nuġari ai maiġesi ġetuġamaġito, ⁷“Karase nai mai tarima moġesina ekirani? Ĝia na Barau ekira-fitoġaiani. Dei na rakava betuġamaġi-fitoġarini? Barau moġo ġereġana!” ⁸Iesu ma ribana ġia kara ġetuġamaġirito-ġoi nai edanaġirito, ekirato, “Karase nai maniġesi ġotuġamaġini? ⁹Aiġesina baguruġani tu meraġa, keve rakava tarimana bavaġa-guruġaia, bakira, ‘Ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari’ banasi, ba bara kiraia, ‘Noruġa-vaisi, ġemu geda noġabia, be noraka’ barasi? ¹⁰Au na navaġa-ġitami, Tarimarima Natuna tu ma ġena maoro, rakava betuġa-maġi-fitoġarini mai tanobarai.”

Āgia na keve rakava tarimana evāga-guruāgaiato, ekirato,¹¹ “Akiramuni, norūga-vaisi, īemu geda noāgabia, be numa īana noiāgo!”¹² Maoromaoro eruāga-vaisito, īgena geda īgabiatō, tarimarima īoirari ai eraka-rosito. Moāg lorinai mabarari īēgaba-rakava rakavato, Barau īevaāga-rägeato, īekirato, “Maiāgesina kavana ta roāosi tara īitaia.”

Iesu takesi gogo tarimari īesi īēganiāgani-vegogoto
Mataio 9:9-13; Luka 5:27-32

¹³ Iesu ma eiaāgoto kou rikinai. Tarimarima īutuma īia īenai īeiaāgoto, benamo īia na evāga-ribarito. ¹⁴ Iesu eraka-iāgoto-īgoi nuāganai, īia na Alfeo natuna arana Levi takesi moniri īēgabito-īgoi numanai tanutaāgo īētitaiato, benamo ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Benamo Levi evāriāgisito, Iesu murinai erakato.

¹⁵ Iesu Levi īena numai īēgani-āganito-īgoi nai, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari īutuma maki Iesu ma īena mero īesi īēganiāgani-vegogoto, korana tarimarima vovoka īia murinai īerakato-īgoi. ¹⁶ Taravatu īevevaāga-riba iāgato-īgoi tarimari, Farisea īeri doğoro tarimari, na Iesu īētitaiato, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari īesi īēganiāgani-vegogoto-īgoi, benamo īia na Iesu īena mero īedanaāgirito, īekirato, “Āia tu karase nai takesi gogo e vei-rakava tarimari īesi īēganiāgani-vegogoni?”¹⁷ Iesu eseāgito, benamo evāga-guruāgarito, ekirato, “Namo tarimari na doketa asi beēge vetaurini, senāgina keve tarimari na moō. Au aiaāgomato maki dia vei-iobukaiobuka tarimari keakeari, senāgi vei-rakava tarimari.”

Āganiveāga
Mataio 9:14-17; Luka 5:33-39

¹⁸ Āgaro ta Ioane Babatiso īena mero e Farisea tarimari īēgani-veāgato-īgoi nai, tarima kotari Iesu īenai īeiaāgoto, benamo īedanaāgito, īekirato, “Kara dainai Ioane Babatiso īena mero e Farisea tarimari īeri mero tu īēgani-veāgani, senāgi īgoi īemu mero tu asīgi?”

¹⁹ Iesu na evāga-veserito, ekirato, “Gomi īotuāgamaāgini, veāgarāgo variāgu tauna īatana seviri ai etanuni nuāganai beēge īani-veāgani ba? Asīgina! Veāgarāgo variāgu tauna īatana seviri ai neganai, asi beēge īani-veāgani. ²⁰ Garona eiaāgomani veāgarāgo tauna īatana īerina beēge īabi-veāgitaiani, monai vau beēge īani-veāgani.

²¹ Tarima ta na dabuāga variāguna veseana dabuāga guinena īesi asi bebani-vegogoani. Bema moāgesina beveiani nai, dabuāga variāguna na guinena bedareani, ema vedarena maki bebaregoni. ²² Tarima ta na vine nanuna variāguna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moāgesina beveiani nai, vine nanuna variāguna na nanigosi kefina guinenai bevei-fakaiani. Vine nanuna e kefi beēge rakavani. Senāgi vine nanuna variāguna nanigosi kefina variāgunai besisiani tu namo.”

Iesu tu Sabadi Verena
Mataio 12:1-8; Luka 6:1-5

²³ Sabadi tai Iesu ma ġena mero ġesi widi vamokari na ġeraka-vanaġito-ġoi nai, ġena mero tu rakarakari ai widi ġebukito-ġoi. ²⁴ Farisea tarimari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Noġitari, ġia kara ġeveini! Maniġesi asi beġene vei Sabadi ai, taravatu.”

²⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Davidna kara eveiato guruġari ġoiaviato ba asīgina, ġia ma karona ġesi ġevitorito nai? ²⁶ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi eġabito, eġanito, karona maki evinirito. Mo beredi tu veaġa veġata, Rubu Veaġa vereri ġereġari moġo ġari. Mo veiġa tu Abiata Rubu Veaġa verena baregona ġena negai eġorato.”

²⁷ Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Barau na Sabadi eveiato tu tarimarima ġeri, dia tarimarima eveirito Sabadi ġena. ²⁸ Moġesi nai Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

Ġima boso tarimana

3 ¹Garotai Iesu rubu ai ma eraka-toġato. Ġima boso tarimana ta tu monai. ²Tarima kotari maki monai, Iesu ġegħita-taġoato-ġoi, Sabadi ai mo tarima bevaġa-namoani ba, beġene ġita-kaua, be beġene vaġabade-iaġia ġetato-ġoi nai. ³Iesu na ġima boso tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noruġa-vaisi, tarima mabarari ġoirari ai noma ruġa.” ⁴Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Aiga tu maoro, Sabadi ai veiġa namori veiveiri namo ba veiġa rakavari sini veiri? Tana vevaġa-maġuri ba tana vaġiġaġi?”

Senaġi ġia asi ġegħuruġato. ⁵Iesu ma baruna e ma nuġa-metona ġesi ċeċ-ċeġeraġirito, korana tarimarima ġenuġa-bubuto nai. Benamo ġima boso tarimana ekiraiato, ekirato, “Ġimamu notuġu-rorogħotoa.” Ġimana etuġu-rorogħoto, benamo enamoto. ⁶Moġa murinai Farisea tarimari rubu na ġeraka-rosito, Heroda murinai ġerakato-ġoi tarimari ġesi ġeboioġa-vegogoto, Iesu kamasi beġe vaġiani dabbarana ġevetauato.

Tarimarima ġutuma Galilea kouna rikinai
Luka 6:17-19

⁷Iesu ma ġena mero ġesi ġeraka-veġitato, Galilea kouna ġana ġeiaġoto. Tarimarima ġutuma lelevaġi Galilea na ġia murina na ġeiaġoto, ema vovoka lelevaġi maki Iudea na, ⁸Ierusalem na, Idumea na, Ioridana ġaruka mo reke na, Taia e Sidono rekeri na ġeiaġoto, korana Iesu varina gesęgaġiato nai. ⁹Tarimarima ġutuma nai, Iesu na ġena mero ekirarito, ġas-i misina ta beġene ġabi-torea, tarimarima ġutuma be beġe ruġaruġa-ġauani garina. ¹⁰Iesu na keve tarimari ġutuma evaġa-namorito dainai,

keve tarimari mabarari maki ġegoto-iaġoto, Iesu ġenai beġene veġabi-kau ġana. ¹¹Iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari na ġia ġeġitaiato tu, ġoiranai ġeketo-tarito, ġekoġoto, ġekirato, “Goi tu Barau Natuna!”

¹²Iesu na evaġa-guruġa gwaġiġirito, asi beġene vaġa-foforia ġia tu deikara.

Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito

Mataio 10:1-4; Luka 6:12-16

¹³Moġa murinai Iesu ġoro ġana evaraġeto, benamo eura-vinirito tauri ea kearito, benamo ġia ġenai ġeiaġoto. ¹⁴Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito, arari apostolo evatorito, ġia beġene kavaia. Benamo ma bene tuġuri, beġene ġobata, ¹⁵ema seġuka beġene ġabi, iauka rakavari beġene lai-vaġiri.

¹⁶Eġabi-viriġirito tarimari tu maiġeri: Simona, arana variġuna evatoato Petero; ¹⁷Iakobo (o Iames), Sebedaio natuna, ma tarina Ioane ġesi, arari variġuna evatoato, Boanere, anina tu guba eguruani natuna; ¹⁸Anduru; Filipo; Batolomeo; Mataio; Tomasi; Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; Tadeo; Simona, Selote tarimana; ¹⁹ema Iudas Isakariota, ġia tu Iesu berevaiani tarimana.

Iesu ema Belsebul

Mataio 12:24-32; Luka 11:14-23; 12:10

²⁰Iesu tu numai ma eraġekauto. Tarimarima ġutuma lelevaġi ma ġegevogo-ġenoġoito nai, ġia ma ġena mero ġesi asi ġeri ġaniġani dabarana. ²¹Iesu garagarana na varina ġesegħaqiato, benamo ġabiġoina ġeiaġoto, korana tarimarima ġekirato, “Gia tu bebabol!” ġetato nai.

²²Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari Ierusalem na ġemariġoto, ġekirato, “Belsebul, (mai tu Satani), iauka rakavari ġeri vere, na ġia eborogiato nai, iauka rakavari elai-vaġirini.”

²³Benamo Iesu na ekea-iaġoma-rito, barabore ai evaġa-guruġarito, ekirato, “Satani na Satani kamasi belai-veġitaiani? ²⁴Bema gavamani ta bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini nai, mo gavamani asi beruġani riba. ²⁵Bema doġoro ta bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini, mo doġoro maki asi beruġani riba. ²⁶Bema Satani bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini, ġia asi beruġani, senaġi bekorini.

²⁷Tarima ta na gwada tarimana ġena numai asi beraka-toġani riba, ġena farefare asi beverariani riba, senaġi mo gwada tarimana bebarubaru-guineani vau, ġena numa farefareri beverariani.

²⁸Moġoni akiramini, tarimarima rakava beġe veini ema Barau beġe kira-fitoġaiani tarimari ġeri rakava mabarari Barau na betuġamaġi-fitoġarini riba. ²⁹Senaġi tarima ta na Iauka Veaġa bekira-fitoġaiani tarimana, ġena rakava asi betuġamaġi-fitoġaiani, mo rakava tu betanu-

vanaḡi vanaḡini.” ³⁰Iesu moḡesi ekirato, korana tarima kota ġekirato, “Gia tu iauka rakavana ġia nuğanai” ġetato nai.

Iesu sinana ema tarina
Mataio 12:46-50; Luka 8:19-21

³¹Benamo Iesu sinana ma tarina ġeraḡasito. Numa murikanai ġeruḡatarito, ġevetuḡuto, Iesu ġea kiraia, ġema vaḡa-guruḡaia ġana. ³²Gia tu tarimarima ġutuma na ġetanu-ġeġeraġiato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Goi sinamu e tarimu tu murikai, ġoi ġevetaumuni.” ³³Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au sinagu e au tarigu tu deiri?” ³⁴Benamo ġetanu-ġeġeraġiato tarimari eġitarito, ekirato, “Au sinagu e au tarigu tu maīgeri! ³⁵Barau ġena ura ġeveisirini tarimari tu au tarigu, e au tobagu, ema au sinagu.”

Barabore - Iaraḡa tarimana na widi ġueri efiurito

4 ¹Iesu ma ea vevaḡa-riba ġenoḡito Galilea kouna rikinai. Tarimarima ġutuma lelevaḡi na ma ġea vegogo-ġeġeraġiato nai, ġasi ai ma eraġekauto, benamo etanu-tarito. Ġasi kota ġelei-veġitato, a tarimarima tu kou rikina na moġo ġeveġogo-iaġoto. ²Iesu na dagara vovoka evaḡa-ribarito barabore ai. Gia ġena vevaḡa-riba nuğanai ekirato, ³“Goseġaġi! Iaraḡa tarimana ta eiaġoto, ġena widi ġueri benea fiuri ġana. ⁴Efiurito-ġoi nai, kota tu dabarai ġeketoto. Benamo manu ġeiaġomato, ġeġanirito. ⁵Kotari tu forefore gaburi ai ġeketokauto tano maġigiri ai. Asikauna ġetubu-raġeto, korana tano iatanai moġo. ⁶Benamo ġaro eraġekauto nai, ġia ġemāguḡuto, korana lamuri asi ġevariġo-ġitakauto lorinai, asikauna ġemaseto. ⁷Kotari tu ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġeketoto. Benamo ġauġa ġiniġiniri ġetubu-baregoto, varovaro dagarari ġetubu-ġaurito e ġetuturarito nai, asi ġeġwato. ⁸Kotari tu tano namonai ġeketoto, benamo ġetubu-ginikauto, ġegara-baregoto, ġeġwato kotari gwari tu gabana toitoi (30), kotari tu gabana imaima ma gabanana (60), kotari tu sinau sebona (100).”

⁹Benamo Iesu ekirato, “Ma seġana tarimana bene seġaġi!”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraġirito
Mataio 13:10-17; Luka 8:9-10

¹⁰Iesu ġereġana moġo ġaronai, ġena mero gabanana ruarua (12) ma ġia murinai ġerakato-ġoi tarimari kotari tu ġia sevinai ruġa-ġeġeraġi, benamo mo barabore anina ġevedanaġi-iaġiato. ¹¹Iesu na evaḡa-guruġarito, ekirato, “Barau ġena Basileia guruġari vekuretoġari ġomi ġemi ai tu fofori, senaġi murika tarimari tu barabore ai avaġa-guruġarini, korana tu,

¹² ‘beġene ġitaia,

senaġi anina asi beġene ribaia,
 beġene seġaġia,
 senaġi asi beġene tuġamaġi-maoroa,
 beġe vetuġamaġi-kureni Barau ġenai,
 benamo ġeri rakava betuġamaġi-fitoġarini garina.' "

Widi ġueri baraborena anina
Mataio 13:18-23; Luka 8:11-15

¹³ Benamo Iesu na ma evaġa-guruġarito, ekirato, "Mai barabore anina asi ġoribaiani nai, barabore tari tu kamasi boġo ribarini? ¹⁴ Iarāġa tarimana na Barau ġena guruġa efiuani. ¹⁵ Tarima kotari tu widi ġueri dabbarai ġeketoni kavana. Guruġa ġeseġaġini nai, Satani na eġabivāġi-ġariġaririni. ¹⁶ Tarima kotari tu widi ġueri forefore ai ġeketoni kavana. Guruġa ġeseġaġini nai, ma iakuri ġesi ġeġabi-raġeani. ¹⁷ Senaġi guruġa tarima nuġari ai asi ġevetoreni nai, asi ġetanu-maukani. Barau ġena guruġa dainai, nega rakavari ġeġoitaġoni, e ġevanerini, o ġevaġa-midigu midigurini ġarori ai ġia ġenana ġeraka-veġitani. ¹⁸ Tarima kotari tu widi ġueri ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġefiurini kavana. Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, ¹⁹ senaġi tanobara dagarari tuġamaġiri na, tanobara farefareri ġetuġamaġi-gogogorini, ema ġeri ura dagarari kotari na Barau ġena guruġa ġelautariani, naima Barau ġena guruġa ġia ġeri ai asi ġwaġwari. ²⁰ Tarima kotari tu widi ġueri tano namonai ġefiurini kavana. Guruġa ġeseġaġiani, ġeġabi-raġeani, tauri ġevetoreni kotari tu gabana toitoi (30), kotari tu gabana imaima ma gabana (60), kotari tu sinau sebona (100)."

Lamefa betore-kauani
Luka 8:16-18

²¹ Iesu na ma evaġa-guruġarito, ekirato, "Tarima ta lamefa begabuani nai, ġuro na beġoġoi-tariani o fata gaburenai betoreani? Asiġina, toretorena fatanai betore-kauani. ²² Vekuretoġa dagarari mabarari beġe foforini, ġeseġo-ġaurito dagarari mabarari beġe ġabi-fakarini. ²³ Ma seġana tarimana bene seġaġil!"

²⁴ Iesu na ma ekirarito, ekirato, "Boġo seġaġirini guruġari boġono tuġamaġi-ginikauri. Ĝemi seġaġi ilailari ai Barau na riba e tuġamaġi-faka bevinimini. Tuġamaġi-faka kotari ma betore-kaurini. ²⁵ Ma ġena seġaġi tarimana tu tuġamaġi-faka beviniani, asi ġena seġaġi tarimana, ġena tuġamaġi-faka misina maki beġabi-vagħiani."

Barabore - Widi ġueri tauġeri ġetubuni

²⁶ Iesu ma ekirato, "Barau ġena Basileia tu noġa moġo tarima ta, widi ġueri tano ai efiurini kavana. ²⁷ Ĝia tu boġi ai egenani, laġani ai

evariğisini nuğanai, mo widi ġueri ġetubuni, ġegarani, senaġina ġia tu asi ribana kamasi ġegarani. ²⁸Tano tauġena na tauna evaġa-ġoraiani. Guine tu gwabena etoreani, gabivau fekana, moġa murinai tauna etoreani feka nuğanai. ²⁹Tauna bekirini nai, bebasiani, korana basibasi ġarona bevotu.”

Barabore - Mastadi ġauna ġutuna
Mataio 13:31-32; Luka 13:18-19

³⁰Iesu evedanaġito, ekirato, “Barau ġena Basileia tu kara ġesi bita vaġa-ilailaiani? Kamara barabore na bevaġa-foforiani? ³¹Ġia tu mastadi ġauna ġutuna ta noġa, tanobarai varovaro dagarari ġueri mabarari fakari ai ġia ġereġana misina korokoro, tano ai ġevaroani. ³²Senaġi tano ai ġevaroani nai, egara-varaġeni, varovaro dagarari mabarari fakari ai ġia moġo barego vedaura. Ġia legana maki baregori ġetubuni. Monai rovo manuri ġia legana iauğanai ġenuġini.”

³³Moġesina kavana baraboreri asisebo ai Iesu na Barau ġena gurūga ĝobata-vinirito-ġoi, ġia ġeri riba e tuġamaġi-faka ilailari ai. ³⁴Gena ġobatai barabore asi eraga-kwanerito-ġoi, senaġi ġena mero moġo ġereġari ai vau, gurūga aniri mabarari evaġa-foforito-ġoi.

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ġoирito
Mataio 8:23-27; Luka 8:22-25

³⁵Mo lavilavi ai Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Siveġasi-vanaġi, kou mo rekena ġana.” ³⁶Benamo mo tarimarma ġutuma ġeraga-kwanerito, ġena mero na ġekavaiato Iesu etanu-taġoto-ġoi ġasina, benamo ġeġura-rakaiato. Gasi kotari maki ġia ġesi. ³⁷Iavara asi keikeina ta eraġasito e ureure barego maki ġasi ai evebubu-ġurato-ġoi, ġasi maki dori evonuto-ġoi. ³⁸Iesu tu ġasi gabinai fila iatanai egenato-ġoi. Ġena mero na ġevaġoato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu o, ġoi tu asi ogarini? Ĝita tu mai taburuni!”

³⁹Benamo Iesu evariġisito, iavara ekira-ġoijato e ureure ekiraiato, “Nodoko, asi noġareva.” Benamo iavara edokoto e emeġomeġo-tarito, asi eġareva-ġarevato. ⁴⁰Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Karase nai ġogarini? Ĝomi tu roġo asi ġemi veġabidadama?”

⁴¹Ġia ġegari-rakava rakavato, benamo tauġeri ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Mai tu kamara tarima? Iavara e ureure na maki garona ġesēġājiani!”

Iesu na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana evaġa-namoato

5 ¹Kou tavi tai ġea vanaġito Gerasa (o Gadara) tarimari ġeri gabu ai.

²Iesu ġasi na eraka-riġoto-ġoi nai, iauka rakavana na eborogħiato tarimana ta gara gabuna na eiaġomato-ġoi Iesu ġenai. ³Ġia tu gara

kouğari ai etanuto-đoi. Tarimarima ġia barutarinai ġeferauto, seini maki ġia ġenai asi gwaġiġi. ⁴Nega ġutuma kwakuna e ġimana seini na ġebarurito-đoi, senaġi seini edabu-ġuturito-đoi, ema kwakunai auri dagarari maki elau-kirarito-đoi. Ĝia tu gwada rakava, tarima ta na maki asi bevaġa-maranaiani riba. ⁵Boġi e laġani ai ġia tu garai e ġoro tuġuri ai ekoġoto-đoi ema tauġena maki fore na everamato-đoi.

⁶Gia na Iesu manaġai eġitaiato, eraga-iaġoto, ġoiranai eketo-tarito, ⁷ekoġoto eduetu, ekirato, “Iesu o, Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ġegu ai noveia otoni? Barau aranai anoġimuni, asi bono vaġa-midigu midigugu.” ⁸Ĝia moġesi ekirato, korana Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Iauka rakavamu, mani tarima ġenana noraka-vaġi!” ⁹Benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, “Goi aramu tu deikara?” ¹⁰Ĝia evaġa-veseto, ekirato, “Au aragu tu ‘Vetari Tarimari Ĝutuma,’ korana ġai tu vovoka.” ¹⁰Ĝia na Iesu enoġi-ġiġiraġeato, mo gabu na asi bene lai-rosiri.

¹¹Monai bai serina ġoro gabakanai ġedokadokato-đoi. ¹²Moġesina nai iauka rakavari na Iesu ġenoġiato, ġekirato, “Notuġuma bai ġeri ai, ġia nuġari ai ġarakatōġa.” ¹³Iesu na etuġu-iaġorito. Benamo iauka rakavari mo tarima ġenana ġeraka-vaġito, bai nuġari ai ġeraka-toġato. Benamo lalaġa na ġekokosi-firiġoto, kou ai ġevebora-ġuġututo. Mo bai serina nuġanai bai mabarari 2,000 kavana.

¹⁴Bai ġitaġauri tarimari ġeragato, mo vari ġea fiuato vanuġa barana nuġanai e vanuġa keiri ai. Tarimarima ġeraka-rosito, ġeiaġoto mo kara egorato dagarana ġitaġitana. ¹⁵Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġia na mo tarima iauka rakavari vovoka na ġeboroġiato tarimana ġeġitaiato, ma dabuġana e ġena tuġamaġi maki maoro etanu-taġoto-đoi, benamo ġia mabarari ġegarito. ¹⁶Mo veiġa ġegorato, ġeġitarito tarimari na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana varina, ema bai variri, tarimarima ġekira-vararito. ¹⁷Benamo ġia na Iesu ġenoġiato, ġeri tano na bene raka-veġita.

¹⁸Iesu ġasi ai eraġekauto-đoi nai, iauka rakavari ġenana ġeraka-vaġito tarimana na enoġiato, Iesu ġesi bene iaġo etato. ¹⁹Senaġi Iesu na ekiraiato, ekirato, “Noġenoġoi numa ġana e ġemu numa tarimari ġeri ai. Benamo bonoa kira-varari, Barau na ġemu ai kara beveia ema ġena vevetuġaġwa ġemu ai begora dagarana.” ²⁰Benamo ġia eiaġoto Vanuġa Gabanana (10) tanori ai, ea veveri-fiuto, kara Iesu na ġia ġenai eveiato. Benamo tarimarima mabarari ġeġaba-rakavato.

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito
Mataio 9:18-26; Luka 8:40-56

²¹Iesu ġasi na ma eġenoġoitou kou tavi ta ġana maia. Mo kou rikinai tarimarima ġutuma lelevaġi na ma ġea ġaru-ġeġeraġiato. ²²Rubu ġitaġauna tarimana ta arana Iairo eiaġoto, Iesu eġitaiato nai, kwakuna

koranai evetui-tarito, ²³ ma nuğana mabarana ġesi enoġiato, ekirato, “Au natugu kekenina bekeve-rakava, dori emaseni. Mani ġemu veiġa, noiaġoma, ġimamu iatanai bono tore-kaua, be natugu bene namo!”

²⁴ Benamo Iesu ġia ġesi ġeiaġoto-ġoi nai, tarimarima ġutuma lelevaġi maki ġeġotokauto, ġia na ġeraka-vebibi vebibiato-ġoi.

²⁵ Monai vavine ta, ġena keve tu rara kevena, laġani gabanana ruuaru (12) ekeve-iaġiato. ²⁶ Doketa vovoka na muramura ġeviniato-ġoi, senaġi asi enamoto-ġoi. Ĝena moni mabarari evaġa-koririto, nemamo ġana, senaġi asi enamoto-ġoi, ġena keve moġo emeto-iaġoto-ġoi. ²⁷ Ĝia na Iesu varina eseġagiato naima eiāgomato, tarimarima ġutuma nuğari na eraka-rokarokato mo Iesu murinai ea raġasito, benamo ġena dabuġai eveġabikauto. ²⁸ Korana tu ġia evetuġamaġito, “Ĝena dabuġai moġo baveġabikauni nai banamoni.” ²⁹ Benamo rara kevena edokoto, tauġaninai emami-raġiato ġena keve varau ekorito.

³⁰ Mo negai Iesu eribato, ġia ġenana seġuka eraka-vaġiato. Benamo tarimarima ġutuma nuğari na eruġa-kureto, evedanaġiato, ekirato, “Deikara na au ġegu dabuġa beġabi-karaia?” ³¹ Ĝena mero ġevaġa-veseto, ġekirato, “Noboġeboġe, mai tarimarima tu ġutuma na ġebebesi-karamuni, kamasi tu ma ovedanaġini, okirani, ‘Deikara na beġabi-karagu?’” ³² Senaġi Iesu tu roġo eboġeboġeto-ġoi, eġabi-karaiato tarimana eġita-vetauato-ġoi. ³³ Mo vavine eriba-maoroto kara ġenai eġorato, benamo ma garina e ma ġoġo-ġoġona ġesi Iesu kwakuna koranai ea vetui-tarito, benamo kara eġorato mabarana ekiraġi-foforirito. ³⁴ Iesu na mo vavine evaġa-guruġaiato, ekirato, “Natugu, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu. Be, ma iakumu ġesi noiaġo, ġemu keve bekori-moġovaġi.”

³⁵ Iesu roġo eguruġato-ġoi nuğanai, rubu ġitaġauna tauna Iairo ġena numa na tarima kotari ġeiaġomato, Iairo ġekiraiato, ġekirato, “Natumu tu bemase. Vevaġa-riba tarimana asi novaġa-vekwarāġia.” ³⁶ Iesu na mo guruġa tu eseġagi-ġuiraġiato moġo, benamo rubu ġitaġauna tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Asi bono gari, bono veġabidadama moġo.” ³⁷ Benamo Iesu na mabarari ekira-ġoġirito, murina na asi beġene iaġo, senaġi Petero, e Iakobo (o Iames), ema tarina Ioane moġo ġia ġesi beġene iaġo. ³⁸ Iairo ġena numai ġeraġasito, benamo Iesu na tarimarima eġitarito, ġegħuru-raġeto-ġoi e ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi. ³⁹ Benamo Iesu numai eraka-toġato, evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai ġogħuru-raġeni e ġotaġini? Kekeni tu asi bemase, ġia tu egenani moġo.” ⁴⁰ Senaġina tarimarima na ġerikiriki-iaġiato. Benamo Iesu na etuġi-rosirito, bena kekeni tamana sinana e ġia ġekavaiato tarimari toitoi ġesi moġo kekeni ġevaġa-genaiato gabunai ġeraka-toġato. ⁴¹ Benamo Iesu na kekeni ġimanaei eġabito, evaġa-guruġaiato, ekirato, “Talita kumi!” Mo guruġa anina tu “Kekeni, au na ġoi akiramuni, novariġi!” ⁴² Benamo kekeni vaġa-sebo evarigisito, erakaorakaoto. Ĝia ġena laġani tu

gabana na ruarua (12). Mai veiā egorato nai, tarimarima ġeġaba-rakava rakavato.⁴³ Iesu na evaġa-guruġarito, mai veiā varina asīgina ġinavaġi beġene kiraġia etato, ema ekirarito, mo kekeni beġene ġubua.

Iesu Nasareta tarimari na asi ġegubakauato

6 ¹Iesu na mo gabu eraga-kwaneato, benamo ġena vanuġa ġana eiaġoto; ġia ġena mero maki murina na ġeiaġoto. ²Sabadi ġaronai Iesu tu rubu ai ma ea vevaġa-ribato, tarimarima ġutuma na ġeseġaġiato tu, ġeġaba-rakavato, ġekirato, “Mai tarima mai riba tu ainana eġabito? Ĝena iaunega maki dei na eviniato? Mai nuġa-farevaġi veiā boruri tu kamasi eveirini ġimana na? ³Ġia tu kamuda tarimana, ene? Maria natuna; Iakobo (o Iames), e Iosefa, e Iudas, e Simona kakari, ema tobana maki sevirai iniġeri.” Benamo asi ma ġevaġa-moġoniato-ġoi.

⁴Iesu na ekirarito, ekirato, “Peroveta tarimana tu gabu mabarari ai beġe gubakauani, senaġi ġena vanuġa korikori, garagarana, ema ġena numa tarimari, na moġi asi beġe gubakauani.”

⁵Monai ġia na seġuka veiġari boruri asi eveito, a keve tarimari tu sebosebo moġi iatari ai ġimana etore-kauato, evaġa-namorito. ⁶Iesu edaradara-rakavato, korana asi ġeri veġabidadama nai.

Iesu ġena mero gabana na ruarua (12) etuġurito

Mataio 10:5-15; Luka 9:1-6

Benamo Iesu ma erakato, eiaġoto vanuġa kotari ai ma ea vevaġa-ribato-ġoi. ⁷Benamo Iesu na ġena mero gabana na ruarua (12) ekearito, benamo ruari ruari etuġurito, ema seġuka evinirito, iauka rakavari beġene lai-vagħiri ġana. ⁸Iesu na evaġa-naġirito, ekirato, “Kara ta asi boġono ġabi-kaua ġemi iaġoiaġo ai, togoi moġi. Dura, ġaniġani dagħarri e moni maki asi boġono ġwakau. ⁹Tamaka boġono vei, senaġi sedi ruarua asi boġono vei.” ¹⁰Ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Numa tai boġo raġekauni nai, mo numai moġi boġono tanu, bene iaġo mo, vanuġa boġono raga-kwanea. ¹¹Bema vanuġa tai asi beġe ġabi-raġemini e garomi asi beġe seġaġirini nai, boġono raga-kwanea, kwakumi kauri moġi boġono kwari-ketoketori ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana.”

¹²Benamo ġeiaġoto, ġea ġobatato, tarimarima ġeri rakava na beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure ġana. ¹³Iauka rakavari vovoka tarimarima ġerina ġelai-vagħirito, keve tarimari ġutuma maki diġi na ġedaurito, ġevaġa-namorito.

Ioane Babatiso ġena mase

Mataio 14:1-12; Luka 3:19-20; 9:7-9

¹⁴Heroda, Galilea verena, na mai veiā variri ea seġaġirito, korana Iesu arana gabu mabarana eraga-rovorovoto. Tarima kotari ġekirato, “Ioane

Babatiso mase na ma bevariġisi-ġenoġoi. Moġa lorinai mai veiġa baregori mabarari evaġa-foforirini.”¹⁵ Ma kota ġekirato, “Mai tu Elia,” ma kota ġekirato, “Mai tu Peroveta tarimana ta, peroveta tarimari guineri kavana.”¹⁶ Senaġi Heroda eseġaġito nai, ekirato, “Mai tu Ioane Babatiso, au na debana abasi-ġutuato tarimana, mase na ma bevariġisi-ġenoġoi!”

¹⁷Korana Heroda tauġena evetuġuto, Ioane ġea ġabi-tariato, benamo dibura numai ġebarubaruato, ġebiri-ġauato. Mo veiġa eveiato, korana tu etava-rariato vavinena Herodia, ġia kakana Filipo ġaraġona, bene vaġa-iakua ġana.¹⁸ Ioane na Heroda evaġa-guruġaiato-ġoi, ekirato, “Goi na kakamu ġaraġona boġaraġo-veraria tu asi maoro!”¹⁹ Moġesina nai Herodia na Ioane ebaru-viniato, ġena ura bene vaġia, senaġina asi ġena dabara,²⁰ korana Heroda na Ioane egari-viniato-ġoi e eġita-ġauato-ġoi. Heroda ribana Ioane tu vei-iobkaiobuka ema veaġa tarimana. Ioane garona eseġaġiato nai, edaradarato-ġoi, senaġi eurato bene seġaġi-vinia.

²¹Herodia ġena ġaro namona ta eraġasito. Heroda ġena ġora ġarona vetuġamaġi-iaġina verekona o betdei pati eveiato, ġena veguine-iaġi tarimari baregori, e vetari ġorikauri tarimari, ema Galilea vanuġari ai veguine-iaġi tarimari ekearito.²² Herodia natuna ġuiatona ema raka-toġato, benamo ebarato nai, Heroda ma ġena varivari tarimari mabarari ġesi evaġa-iakurito. Benamo Heroda na mo ġuiato ekiraiato, ekirato, “Goi kara oura-viniani dagarana nokiraġia, benamo bavinimuni.”²³ Benamo ekiraiato, ekirato, “Kara bonoġiguni dagarana bavinimuni, ġegu Basileia tavina bonoġiguni maki bavinimuni.”

²⁴Benamo eraka-rosito, sinana edanagiato, ekirato, “Kara banasi?” Sinana na evaġa-veseato, ekirato, “Ioane Babatiso debana, bonosi!”

²⁵Benamo mo ġuiato ma eraga-ġenōgoito, benamo vere barana Heroda enoġiato, ekirato, “Au aurani inimoġi Ioane Babatiso debana diġu ai novinigu.”

²⁶Vere barana ma evetuġamaġi-ġenōgoito, senaġi asi eurato bene kira-sirivaġi, korana ġena varivari tarimari ġoirari ai ekiraġi-toreato bene.

²⁷Maoromaoro vere barana Heroda na tarima debari ebasi-ġuturito-ġoi tarimana ta etuġuato, Ioane debana bene ġwa-iaġomaia ġana. Benamo ġia eiaġoto, Ioane Babatiso dibura numanai debana ebasi-ġutuato.

²⁸Benamo diġu ai eġwa-ġenōgoato, benamo mo ġuiato ema viniato. Ĝia na sinana eviniato.²⁹ Ioane ġena mero na mo vari ġeseġaġiato, benamo ġeiaġoto, tauġanina ġea ġabiatu, benamo gara gabunai ġea guriato.

Iesu na tarima daġara imaima (5,000) eġuburito
Mataio 14:13-21; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-13

³⁰Apostolo tarimari ma ġeġenōgoito Iesu ġenai, benamo kara ġeveito e ġevevaġa-riba iaġirito dagarari mabarari ġekira-varaiato.³¹ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Gabu fakana ta ġana si-iaġosi, ġoa iaġaraġi

kotuna.” Korana tarimarima vovoka ġeiaġomato-ġoi ema mainana ġeiaġoto-ġoi, be ġia maki asi ilaila beġene iaġaraġi o beġene ġaniġani.

³² Benamo mabarari ġasi tai ġeraġeto, gabu fakana ta ġana ġeiaġoto.

³³ Senaġi tarimarima ġutuma na ġeġitarito, ġeribato aigana ġeiaġoni. Benamo vanuġa tata tarimari mabarari kwakuri na ġeraka-ragaraga-iaġoto, mo gabu ai ġea raġasi-guineto. ³⁴ Iesu ġasi na eraka-riġoto nai, tarimarima vovoka lelevaġi ġeġitarito, benamo evetuġarito, korana ġia tu noġa moġo mamoe asi ġitaġauri tarimana ta noġa. Benamo ġia na dagara vovoka evaġa-ribarito. ³⁵ Elavilavito-ġoi nai, Iesu ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Mai tu gabu fakana e ġaro maki mo evariġoni. ³⁶ Notuġu-rakari, vamoka vei tarimari ġeri tanu gaburi e vanuġa kavinaġiri ġana ġeiaġo, be ġari ġaniġani ġea voi.”

³⁷ Senaġi Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Gomi na ġaniġani tari ġoviniri.” Benamo ġia na ġedanaġiato, ġekirato, “Goi ourani tu ġaiaġo, beredi silva moniri sinau ruarua (200) na ġavoiri, benamo ġama-ġuburi otoni?” (Mai tu tarima ta davana ġue imaima toitoi (8) nuġanai beġabini kavana). ³⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Gomi ġemi ai beredi tu vira maniġeri? Goiaġo, ġoa ġitari.” Ĝea ġitarito, benamo ġekirato, “Beredi imaima, maġani-kone ruarua maki.”

³⁹ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, tarimarima beġene vareri, doġoro doġoro ai ġauġa iatari ai beġene tanutanu-tari. ⁴⁰ Benamo doġoro loriri ai ġetanuto, tari sinau sebori (100), tari gabana imaimari (50).

⁴¹ Benamo Iesu na mo beredi imaima e maġani-kone ruarua eġabirito, eboġe-raġeto, gubai eġitaiato, Barau evaġa-namoato vau, beredi etavi-kirakirarito, benamo ġena mero evinirito beġene vareri ġana. Maġani-kone ruarua maki moġesina edudu-ġutuġuturito. ⁴² Tarimarima mabarari ġegani-maseto. ⁴³ Murinai vau Iesu ġena mero na beredi kwari e maġani-kone kwari mabarari ġevaġa-vegogo-rito, boseġa gabana ruarua (12) ġevaġa-vonurito. ⁴⁴ Ĝeganiġanito tauri mabarari tu 5,000.

Iesu nanu iatanai erakato Mataio 14:22-33; Ioane 6:16-21

⁴⁵ Maoromaoro Iesu na ġena mero ġasi ai evaġa-raġerito, benamo etuġu-quinerito kou tavi tai Betesaida ġana, ma ġia tu mo tarimarima ġutuma roġo etuġu-lausirito. ⁴⁶ Benamo etuġu-lausirito murinai, ġoro ġana evaraġeto ġuriġuri. ⁴⁷ Emukuna-mukunato-ġoi nai, ġasi tu kou nuġanai, a Iesu tu ġereġana tano ai. ⁴⁸ Benamo ġena mero ġeġitarito, ġevekwaragi rakavato-ġoi levai, korana iavara tu goirari na eiġomato-ġoi. Benamo Iesu ġeri ai eraka-iaġoto nanu iatana na, ġasi bene raka-vanaġia etato. Mo tu horaġauna 3 ema 6 koloko vefakanai bogibogħi rekenai. ⁴⁹ Senaġi ġena mero na ġeġitaiato, nanu iatanai erakato-ġoi, ġetuġamaġito, ġekirato, “Murava ta!” ġetato. Benamo ġegaba-fouto, ⁵⁰ korana mabarari na ġeġitaiato e ġegari-rakavato.

Senaǵina Iesu na eraga-vaǵa-guruǵarito, ekirato, “ǵokokore, mai tu au, asi ǵogari!”⁵¹ Benamo ǵasi ai eraǵekauto, ema iavara maki edokoto. ǵena mero ǵeǵaba-rakavato,⁵² korana tu mo beredi evaǵa-ǵutumarito nuǵa-farevaǵi veiǵana anina roǵosi ǵere tuǵamaǵi-doǵaria, nuǵari roǵo bubu nai.

**Iesu na keve tarimari evaǵa-namorito e
evaǵa-maǵuririto Genesareta ai
Mataio 14:34-36**

⁵³ Benamo ǵasi ai kou na ǵevanaǵito, Genesareta tanonai ǵeraǵasito. ǵeri ǵasi monai ǵebaru-tariato. ⁵⁴ Benamo ǵasi na ǵeraka-vaǵito nai, maoromaoro tarimarima na ǵeǵita-leaiato, ǵeribato mo tu Iesu. ⁵⁵ Benamo mo tano mabarana ǵeraga-ǵauato, benamo ǵeri keve tarimari ma gedari ǵesi Iesu ainai ǵesęǵaǵiato-ǵoi gaburi ǵana ǵeǵwa-iaǵorito-ǵoi. ⁵⁶ Iesu na eiaǵo-vinirito-ǵoi gaburi mabarari ai, vanuǵa barari ai, vanuǵa keiri ai, vamoka vei tarimari ǵeri tanu gaburi ai, ǵeri keve tarimari maketi gaburi ai ǵetorerito-ǵoi, benamo ǵenogiato-ǵoi, ǵena dabuǵa rikinai moǵo maki beǵene veǵabikau. ǵeveǵabikauto-ǵoi tarimari tu ǵenamoto-ǵoi e ǵemaǵurito-ǵoi.

Namo e rakava

7 ¹ Farisea tarimari e taravatu ǵevevaǵa-riba iaǵiato-ǵoi tarimari kota Ierusalem na ǵeiaǵomato, Iesu ǵevevogogo-ǵeǵeraǵiato. ² Benamo ǵena mero ǵeǵitarito, ǵeǵaniǵanito-ǵoi kota ǵimari ma ‘mirori’ ǵesi, ǵimari asi ǵeǵuriǵirito ǵia seneri vereri ǵeri vevaǵa-naǵi ilailanai. ³ Boǵono riba, Farisea tarimari e Iuda tarimari mabarari tu asi roǵo beǵe ǵaniǵanini, senaǵi ǵimari roǵo beǵe ǵuriǵirini murinai vau beǵe ǵaniǵanini. Mai tu ǵia seneri vereri na ǵevaǵa-moǵoniato ema ǵevei-iaǵomaiato-ǵoi veiǵana. ⁴ Maketi gaburi na beǵe iaǵomani maki asi roǵo beǵe ǵaniǵanini, senaǵi beǵe veǵurigi-guineni vau. Seneri ǵeri vevaǵa-naǵi vovoka kotari maki ǵekorana-iaǵirito-ǵoi, kapusi ǵuriǵi, ǵuro, ketolo [e geda maki] ǵeǵuriǵirito-ǵoi.

⁵ Moǵesi nai Farisea tarimari e taravatu ǵevevaǵa-riba iaǵiato-ǵoi tarimari na Iesu ǵedanaǵiato, ǵekirato, “Karase nai ǵemu mero na senera vereri ǵeri vevaǵa-naǵi asi ǵekorana-iaǵirini, ǵimari ma ‘mirori’ ǵesi ǵeǵaniǵanini?”

⁶ Iesu na evaǵa-veserito, ekirato, “Isaia na eperoveta-iaǵimito ǵofaǵofa tarimami tu moǵoni, maiǵesi etoreato,

‘Mai besena tu
mururi koriri ai moǵo
au ǵegubakauguni ǵeri Barau,
senaǵina ǵia nuǵari tu manaǵa rakava.

⁷ Ġetoma-rakariġo vini-kavaguni,
ġeri vevaġa-riba tu tarimarima ġeri vevaġa-naġi taravaturi,
a dia au ġegu!

⁸ Ĝomi na Barau ġena taravatu tu ġoraga-kwanerini, benamo
tarimarima ġeri vevaġa-naġi ġokorana-iaġirini.”

⁹ Iesu na ma ekirarito, “Moġoni, ĝomi na Barau ġena taravatu
ġotuġamaġi-fitogarini, tauġemi ġemi vevaġa-naġi boġono korana-iaġiri
ġana. ¹⁰ Mose ekirato, ‘Tamami sinami boġono gubakauri. Dei na tamana
o sinana guruġa rakavari eviniani tarimana tu boġono vaġi-masea.’

¹¹ Senagi ĝomi ġokirani, tarima ta na tamana o sinana bevaġa-guruġaiani,
bekirani, ‘Au na ĝomi asi bavaġa-kavamini, korana bara vinimi dagarana
tu au na Koban aviniani nai.’ Koban anina tu Barau ġena. ¹² Moġesi veiġai
ĝomi na tarima ġokouani, tamana e sinana asi bene vaġa-kavari ġana.

¹³ Ĝomi na senemi ġeri vevaġa-naġi ġerina Barau ġena guruġa asi tauri ai
moġo ġovaġa-iaġorini. Dagara vovoka moġesi ġoveirini.”

Tarimarima ġevaġa-rakavarini dagarari Mataio 15:10-20

¹⁴ Benamo Iesu na tarimarima ġutuma ma ekea-vegogorito ġenai,
benamo ekirarito, ekirato, “Mabarami ġoseġaġi ema boġono riba-maoro.

¹⁵ Tarimarima murika na ġeġanirini, ġevariġoni tarima nuġari ġana,
dagarari na tarima asi ġevaġa-rakavarini, senaġi tarimarima nuġari
o loruri ġuturi na ġemaraġeni dagarari na vau tarimarima ġevaġa-
rakavarini. [¹⁶ Ma seġana tarimana bene seġaġi!]”

¹⁷ Iesu na mai tarimarima ġutuma eraga-kwanerito, numai eraġekauto;
benamo ġena mero na mo barabore anina ġevedanaġi-iaġiato. ¹⁸ Iesu
na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ĝomi maki asi ġotuġamaġi-fakani? Asi
ġoribani, murika na ġevariġoni dagarari na tarimarima asi ġevaġa-
rakavarini? ¹⁹ Korana mo tu dia loruna na ġevariġoni, senaġina sināġena
na ġevariġoni, be ġeiaġoni moġo.” Moġa anina tu, ġia na ġaniġani
mabarari evaġa-moġonirito, asi ġeri rakava.

²⁰ Benamo ma ekirato, “Kara tarimarima loruna na emaraġeni, monana
tarimarima evaġa-rakavaiani, ²¹ korana tarima loruna na tuġamaġi
rakavari, kima veiġari, lema, vaġivaġi, ²² veġura-vanaġi, mata-ġaniġani,
veiġa rakavari mabarari, ġofaġofa, mata-boraġa, mama, vevaġa-bade,
veiavi, vei-babobabo ġeiaġomani. ²³ Mabarari dagara rakavari, maiġeri
loruna na ġemaraġeni, tarima ġevaġa-rakavarini.”

Vavine ta ġena veġabidadama Mataio 15:21-28

²⁴ Iesu monana evariġisito, Taia e Sidono tanori ġana eiaġoto. Benamo
numa tai ea raġekau-ġairito, ġia asi eurato tarima ta na bene ribaia ġia

tu monai, senaḡi asi ġena vekuretoġa dabarana. ²⁵Vavine ta, natuna ġuiatona iauka rakavana na eboroġiato, Iesu varina eseġaġiato nai, eiaġoto, kwakuna koranai evetui-tarito. ²⁶Mo vavine tu Grik vavinena, Siriafonesia ai emaġurito. Benamo ġia na Iesu enoġiato, mo iauka rakavana natuna ġuiatona ġenana bene lai-vaġia. ²⁷Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Mero misiri roġo beġene ġani-mase guine, korana asi maoro, mero misiri ġari ġaniġani bita ġabirini, kwaiva bita fiu-vinirini.”

²⁸Vavine na ma evaġa-veseato, ekirato, “Vereġauka, mani tu moġoni, senaġi kwaiva maki fata gaburenai mero misiri ġegħaniġanini momori tu ġegħanirini.”

²⁹Benamo ġia na mo vavine ma evaġa-guruġaiato, ekirato, “Maniġesi bovaġa-vese dainai, noġenōgoi, iauka rakavana tu natumu ġenana beraka-vaġi.” ³⁰Benamo mo vavine eġenoġoito ġena numa ġana nuġanai, natuna ġuiatona ea doġariato, ġena gedai egena-taġoto-ġoi eġitaiato, iauka rakavana tu moġoni eraka-vaġito.

Iesu na seġa-bubu e muru-bubu tarimana evaġa-namoato

³¹Benamo Iesu Taia tanona eraga-kwaneato, Sidono e Vanuġa Gabanana (10) tanori eraka-vanaġirito, Galilea kou ai eraġasito. ³²Benamo tarima kotari na seġa-bubu e asi eguruġa-ginikauto-ġoi tarimana ta ġegabi-iaġoato, benamo ġenoġiato, ġimana iatanai bene tore-kaua. ³³Benamo Iesu na tarimarima ġutuma nuġari na egori-veġitaiato, didina seġana kouġanai eduġi-toġarito, ekanunuto, benamo meana eġabi-karaiato. ³⁴Gubai ebogħe-raġeto, eiaġa-raġeto ma ġabana ġesi, ekirato, “Efata!” anina tu “Noġwa-faka!”

³⁵Benamo seġana ġegħwa-fakarito, meana everuġato, eroroġototo, benamo eguruġa-ġitakauto. ³⁶Iesu na ekirarito, tarima ta asi beġene kira-varaia, senaġi ekirarito-ġoi guruġari tu asi ġesēgaġiato-ġoi, ġia varina tu ġefiu-rovorovoato-ġoi. ³⁷Tarimarima nuġari ġefarevaġi-rakavato, ġekirato, “Gia na dagara mabarari evei-ġitakaurini, seġa-bubu tarimari evaġa-seġaġirini, muru-bubu tarimari evaġa-guruġarini.”

Iesu na tarimarima daġara vasivasi (4,000) eġuburito

8 ¹Mo negai tarimarima ġutuma lelevaġi ma ġevegogo-ġenoġoito. ²Gia asi ġari ġaniġani nai, Iesu na ġena mero ekea-kavirito sevina ġana, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, ²“Au na mai tarimarima avetuġarini, korana mai tu ġaro toitoi veġata au ġesi maiġeri, nuġanai tu asi ġari ġaniġani. ³Bema au na batuġu-ġenoġoirini ġeri vanuġa ġana ma vitor ġesi nai, dabbari beġe borimarini, korana kotari tu gabu manaġa na ġeiaġomato nai.” ⁴Benamo ġena mero na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Kamara dabbarai tarima ta na mai tarimarima beredi na beġuburini mai tano fakana?” ⁵Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Gomi ġemi ai beredi tu vira?” ⁶Gia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Imaima ruarua (7).”

⁶Iesu na vegogo tarimari evaḡa-guruḡarito, tano ai ḡetanutanu-tari. Benamo beredi imaima ruarua (7) eḡabirito, Barau evaḡa-namoato, ebuki-ḡuturito, ḡena mero evinirito, mo tarimarima ḡoirari ai beḡene toretore-tariri ḡana. Benamo moḡesi ḡeveirito. ⁷Ģia ḡeri ai maki maḡani-kone misiri kotari. Iesu na Barau ma evaḡa-namoato, ḡena mero ekirarito, moḡeri maki ḡevareri. ⁸Benamo tarimarima ḡeḡani-maseto murinai, Iesu ḡena mero na ḡanīgani kwari ḡegogorito, boseḡa mabarari imaima ruarua (7) ḡevaḡa-vonurito. ⁹Tarimarima mabarari tu 4,000 kavana. Benamo Iesu na etuḡu-rovorovorito, ¹⁰ma ḡia ema ḡena mero ḡesi ḡasi ai ḡeraḡeto, Dalmanuta tanona ḡana ḡeiaḡoto.

Farisea tarimari ḡeri ura vetoḡa ta guba na bene mariḡo
Mataio 16:1-4

¹¹Farisea tarimari kota Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, benamo ḡedanaḡi-ribaḡaniato. Ģeri ura vetoḡa ta guba na bene mariḡo. ¹²Iesu iaḡana eġaniato ma nuḡa metona ḡesi, benamo ekirato, “Karase nai toma ġuru tarimari na vetoḡa ḡeġita-vetaurini? Moġoni akiramini, vetoḡa ta asiġina ḡinavaġi bavinimini!” ¹³Benamo eraga-kwanerito, ḡasi ai ma eraḡeto, kou tavi ta ḡana ea vanaḡito.

Farisea tarimari e Heroda
Mataio 16:5-12

¹⁴Iesu ḡena mero ḡevetuḡa-rekwato, ḡaniġani asi ḡeġabikauto, beredi sebona moġo ḡasi ai. ¹⁵Benamo Iesu na esisiba-vinirito, ekirato, “Lorimi boġono vetore, Farisea tarimari e Heroda ḡari farao evaḡa-tubuani muramurana garina.”

¹⁶Benamo mo guruḡa tauġeri fakari ai ḡeverori-iaġiato, ḡekirato, “Moġesina bekira, korana ḡita tu asi ḡara beredi nai.”

¹⁷Iesu na eribarito, benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Karase nai beredi ta sevimi ai asiġi guruġana ḡoveini? Ġomi roġosi boġono riba, roġosi boġono tuġamaġi-faka? Nuġami maki roġo bubu? ¹⁸Ma matami, senaġi asi ḡoġitani? Ma seġami, senaġi asi ḡoseġaġini? Asi ḡovetuġamaġi-ṭaġoni maki? ¹⁹Au na beredi imaima abuki-ḡutuġuturito tarimarima 5,000 ḡari nai, beredi kwari ḡogogorito tu, boseḡa vira ḡovaġa-vonurito?” Ġia ḡevaġa-veseto, ḡekirato, “Gabanana ruarua (12).”

²⁰Au na beredi imaima ruarua (7) abuki-ḡutuġuturito tarimarima 4,000 ḡari nai, beredi kwari ḡogogorito tu boseḡa vira ḡovaġa-vonurito?” Ġia ḡevaġa-veseto, ḡekirato, “Imaima ruarua (7).” ²¹Benamo Iesu na ekirarito, “Ġomi roġosi boġono tuġamaġi-faka?”

Iesu na mata-bubu tauna matana evaḡa-iaġiato Betesaida ai

²²Ġia Betesaida ḡana ḡeiaḡoto, benamo tarima kotari na mata-bubu tauna ta Iesu ḡenai ḡeġori-iaġoato, benamo ḡenoġiato, bene ḡabi-karaia.

²³ Benamo Iesu na mata-bubu tauna ġimanai eġabito, eġori-rosiato vanuġa na, benamo matana ekanunuato, ma ġimana ġenai etore-kaurito, edanaġiato, “Dagara tari oġitarini ba?”

²⁴ Mo tarima eboġe-vaisito, ekirato, “Oi, tarima tari aġitani, senaġina noġa moġo ġau noġa ġerakao-rakaoni.”

²⁵ Benamo Iesu ġimana matanai ma etore-kaurito, benamo eboġebogē-ginikauto, dagara mabarari eġita-ginikaurito. ²⁶ Benamo Iesu na numa ġana etuġu-iägoato, evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vanuġa nuġana na asi bono iaġo.”

Petero na Iesu tu Kerisona ekiraġito

Mataio 16:13-20; Luka 9:18-21

²⁷ Iesu ma ġena mero ġesi Kaisarea Filipi tanona vanuġari ġana ġeiaġoto-ġoi nuġanai, dabarai Iesu na ġena mero edanaġirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ġetoni au tu dei?” ²⁸ Ĝia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Kotari ġekirani tu Ioane Babatiso, ma kotari tu Elia, ma kotari tu peroveta tarimana ta.” ²⁹ Iesu na edanaġirito, ekirato, “Senaġi ġomni tu kara ġetoni au tu dei?” Petero na evaġa-veseato, ekirato, “Goi tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).” ³⁰ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, tarima ta asi beġene kira-varaia.

Iesu ġena mase e variġisi-ġenoġoi guruġari

Mataio 16:21-28; Luka 9:22-27

³¹ Benamo Iesu na ġena mero ma evaġa-ribarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu midigu vovoka roġo beġanini. Iuda vereri, e Rubu Veāga vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari na beġe ruġaiani; ema beġe vaġi-maseani maki, senaġina ġaro toitoi murinai mase na ma bevariġisi-ġenoġoini.” ³² Mai guruġa ekiraġi-foforiato, benamo Petero na eġori-veġitaiato, ekira-ġoijato. ³³ Senaġi Iesu eruġa-kureto, ġena mero eġitarito, ġia na Petero ekira-ġoijato, ekirato, “Satani, noraka-veġita, korana ġemu tuġamaġi tu dia Barau ġena, senaġi tarimarima ġeri moġo.”

³⁴ Iesu na tarimarima ġutuma ma ġena mero ġesi eke-a-vegogorito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauġena bene veruġa, ġena satauro bene ġwaia, au murigu ai bene raka. ³⁵ Korana deikara ġena maġuri moġo lorina etoreani tarimana, ġena maġuri befitoġaiani. A deikara au daigu ai e Vari Namona dainai ġena maġuri befitoġaiani tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwaiani. ³⁶ Bema tarima ta na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġaiani, ġena namo tu kara ġia ġenai?

³⁷ Korana tarima ta ġena maġuri efitoġaiato nai tu, kara na vau ma bevoi-ġenoġoiani? ³⁸ Deikara na au bemaiaġa-viniguni ema ġegu guruġa bemaiaġa-vinian i mai veġura-vanaġi e vei-rakava tarimari ġoirari ai, ġia

maki Tarimarima Natuna na bemaika-viniani ġena iaġomai, ġia Tamana mamana marevana e seġuka baregona e ma ġena aneru veaġari ġesi beġe iaġomani ġaronai.”

9 ¹Benamo ekirarito, ekirato, “Moġoni akiramini: Tarima kotari mai ġeruġa-taġoni tu asi roġo beġe maseni, beiaġoni mo, Barau ġena Basileia ma seġukana ġesi beiaġomani beġe ġitaianī.”

Iesu vetoġana eirauto
Mataio 17:1-13; Luka 9:28-36

²Garo imaima sebona (6) ġevanāgħi murinai, Iesu na Petero, e Iakobo (o Iames), ema Ioane eġabirito, benamo ġoro baregona tai eġori-raġerito. Monai ġia ġereġari moġo nuġanai Iesu ġegħitaiato, vetoġana eirauto, ³ema ġena dabuġa ekuro-ġarōgaroto, tanobarai tarima ta na asi ilaila moġesina bevaġa-kurokuroani. ⁴Benamo ġia ġoirari ai Elia ma Mose ġefoforito, Iesu ġesi ġegħuruġa guruġato-ġoi.

⁵Benamo Petero na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu o, namo vedaura ġita tu maiġera, be founto toitoi ġaragħi. Ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ta Elia ġena.” ⁶Petero asi ribana kara bekiraġiani, korana ġia tu ġegħi-rakavato. ⁷Benamo magube na ema iauka-taririto, ekumu-ġaurito nuġanai, garo ta magube nuġana na ekearosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, aura-viniani; ġia boġono seġaġi-vinia!” ⁸Ġia na mo gabu ġeraga-ġita-ġeġeraġiato, senaġi ta asi ġegħitaiato ġia ġesi, Iesu moġo ġereġana.

⁹Goro na ġemariġoto-ġoi nuġanai, Iesu na evaġa-guruġarito, kara ġegħitaiato dagħarana tarima ta asi beġene kira-varaia, bene iaġo mo, Tarimarima Natuna mase na ma bene variġisi-ġenōgoi. ¹⁰Moġa lorinai ġena guruġa fakari ai moġo etanuto, senaġi ġia fakari ai ġeverorito, mai mase na variġisi-ġenōgoi anina tu kara. ¹¹Benamo ġia na Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Karase nai taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari ġekirani, Elia tu beiaġoma-guineni?”

¹²Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Moġoni, Elia tu beiaġoma-guineni, dagħi mabarari bevaġa-variġurini. A Tarimarima Natuna guruġana kamasi ġetoreato midigu vovoka beġanini e beġe ġita-fitogħajni? ¹³Senaġi akiramini, Elia tu varau eiāġomato, ema ġeri ura veiġari ġia ġenai varau ġeveirito, ġia guruġana Buka Veaġai ġetore-guineato ilailanai.”

Iesu na iauka rakavana na eboroġiato merona evaġa-namoato
Mataio 17:14-21; Luka 9:37-43

¹⁴Ġena mero ġeri ai ġevotuto tu, tarimarima ġutuma lelevaġi na ġeruġa-ġeġeraġirito, ġegħitarito, taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari maki ġia ġesi ġeveġġare veġġareto-ġoi. ¹⁵Tarimarima na Iesu ġegħitaiato nai, nuġari ġefarevaġi, benamo ġenai ġeraga-iaġoto, ġea

vaḡa-namoato. ¹⁶Iesu na edanaḡirito, ekirato, “Mai tarima ḡesi tu kara veḡare-veḡarena ḡoveini?”

¹⁷Benamo tarima ta ḡutuma nuḡari na evaga-veseto, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, au natugu ḡoi ḡemu ai baḡori-iaḡomaia. Ġia tu muru-bubu iaukana na eborogiato nai, asi eguruḡani. ¹⁸Ma mai iauka na eḡabiani ḡarori ai, tano ekwaraḡi-iaḡiani. Bokana na kaburoburo ḡeraka-rosini, gadikana eveḡara-tarini, tauḡanina egwaḡigini. Moḡa lorinai ḡoi ḡemu mero banoḡiri, mai iauka rakavana ḡelai-vaḡia basi, senaḡi beġe lai-kavaia.”

¹⁹Benamo Iesu ekirato, “Asi veḡabidadama tarimami! Ġaro vira au ḡomi sevimi ai bana tanu? Ġaro vira bana vevaḡa-gwaḡiġi vinimi? Goḡori-iaḡomaia!” ²⁰Benamo mo mero Iesu sevina ḡana ḡeġori-iaġoato. Iauka rakavana na Iesu eġitaiato nai, vaḡa-sebo mero evaḡa-ḡoġo-ḡoġoato, tano ai eketoto, egena-vebiro vebiroto, bokana na kaburoburo ḡeraka-rosito.

²¹Iesu na mero tamana edanaḡiato, ekirato, “Aitoma mai keve edoḡariato?” Tamana evaḡa-veseto, ekirato, “Mai tu keina na veḡata! ²²Nega vovoka iauka rakavana na karavai efiu-kauani, ema nanu ai efiu-reiani bene vaḡia ḡana. Bema dagara ta boveiani riba nai, mani ḡemu veiġa, boro vetuḡa-ḡwama, boro vaḡa-kavama.” ²³Benamo Iesu ekirato, “Bema dagara ta boveiani riba otoni? Barau ḡenai eveḡabi-dadamani tarimana dagara mabarari beveirini riba.” ²⁴Benamo mero tamana asikauna eḡaba-fouto, ekirato, “Au aveḡabidadamani, senaḡi ḡegu tuḡamaġi iauvoiauvo noma borogia.”

²⁵Iesu na tarimarima ḡutuma ḡeraga-vegogoto-ḡoi eġitarito nai, ḡia na mo iauka rakavana ekira-ḡoianto, ekirato, “Muru-bubu e seġa-bubu iaukana, akiramuni, noraka-vaġi, ma nuḡanai asi ma bono raka-toġa ḡenoḡoi!” ²⁶Benamo iauka rakavana eḡaba-fouto, ḡia na mero evaḡa-ḡoġo-ḡoġo rakavaiato, benamo eraka-vaġito. Mero tu ḡitaġitana noġa emaseto, moḡa lorinai tarimarima ḡutuma ḡekirato, “Mai tu bemase.” ²⁷Senaḡi Iesu na ḡimanai eḡabito, einu-vaisiato, benamo eruḡa-vaisiato.

²⁸Moḡa murinai Iesu numai eraġekauto, ḡena mero na vekuretoġai ḡedanaġiato, ḡekirato, “Karase nai ḡai na iauka rakavana asi ilaila baġa lai-vaġia?” ²⁹Benamo Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Iauka maiġesina lailairi tu kara ta asīgħina, senaġina ḡauġġau [e ḡaniveaġa] ḡereġana moġo.”

Iesu ḡena mase ma ekiraġi-ḡenoġoiato
Mataio 17:22-23; Luka 9:43-45

³⁰Mo gabu ḡeraga-kwaneato, Galilea tanona na ḡevanaġito. Iesu asi ḡena ura tarima ta bene riba ḡia tu ainai, ³¹korana ḡena mero evaḡa-ribarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu beġe revaiani vau, tarimarima

ḡimari ai beğe toreani, benamo beğe vağ-i-maseani, senaḡi beğe vağiani nai, ḡaro toitoi murinai tu ma bevariḡisi-ḡenoḡoini.”

³²Senaḡi ḡia tu asi ḡeriba-maoroto Iesu tu kara ekiraḡiato, senaḡi asi ma ḡedanaḡiato, korana ḡegarito nai.

Deikara tu barego vedaura
Mataio 18:1-5; Luka 9:46-48

³³Kaperanaumai ḡeraḡasito, benamo Iesu na numa nuğanai vau edanaḡirito, ekirato, “Ḡomi dabarai tu kara ḡokiraḡiani-ḡoi?” ³⁴Senaḡi ḡia tu asi ḡevaḡa-veseto, korana dabarai tu, deikara barego vedaura ḡekiraḡiato-ḡoi. ³⁵Iesu etanu-tarito, ḡena mero gabana ruarua (12) ekearito, benamo ekirarito, ekirato, “Dei bene guine etoni tarimana tu gabi taunai bene iaḡo, ema tarimarima mabarari vetuḡunaḡiri bene iaḡo-vini.” ³⁶Benamo ḡia na mero keina ta eḡabiato, ḡia fakari ai evaḡa-ruḡa-tariato, efani-vaisiato, benamo ekirarito, ekirato, ³⁷“Dei na mero keina maiḡesina kavana beḡabi-raḡeansi au aragu ai, ḡia na tu au beḡabi-raḡeguni. Bema tarima ta na au beḡabi-raḡeguni tu, dia au ḡereḡagu moḡo beḡabi-raḡeguni, senaḡi etuḡuguto Barauna maki beḡabi-raḡeansi.”

Deikara na ḡita asi bevaḡa-rakavarani tarimana tu ḡita ḡesi
Luka 9:49-50

³⁸Ioane na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, tarima ta ḡaḡitaiato, ḡoi aramu ai iauka rakavari elai-vaḡirito-ḡoi, senaḡi ḡai na ḡakira-ḡoiato, korana ḡia tu dia ḡita ḡesi taraka-vegogoni.”

³⁹Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi boḡono kira-ḡoia, korana tarima ta au aragu ai nuḡa-farevaḡi veiḡa boruri eveirini tarimana tu, au murigu ai au asi ma bekira-rakavaguni. ⁴⁰Korana deikara na ḡita asi evaḡa-rakavarani tarimana tu ḡita ḡesi. ⁴¹Moḡoni akiramini, tarima ta na nanu kapusina au aragu ai bevinimini, korana ḡomu tu Keriso ḡena tarima nai, ḡia voina tu beḡabiani veḡata.”

Tarima ta na mero misina ḡena veḡabidadama asi bene vaḡa-rakavaia
Mataio 18:6-9; Luka 17:1-2

⁴²“Bema tarima ta na au eḡabidadama-viniguni mero misina ta ḡena veḡabidadama evaḡa-rakavaianı, ḡia tu bere namo fore baregonia ta ḡaiḡonai ḡere baru-kaua, davarai ḡere fiu-reia. ⁴³Bema ḡoi ḡimamu na evaḡa-rakavamuni nai, bono basi-ḡutua. ḡimamu sebonai maḡuri vanaḡivanaḡi bono doğaria tu namo, a asi namo ḡimamu ruarua karava eḡara-vanaḡi vanaḡini asi ebuseni gabuna ḡana boiaḡoni. [⁴⁴Monai ‘dimo na beğe ḡani-vanaḡi vanaḡimini, ema karava asi ebuseni.’]

⁴⁵Bema ḡoi kwakumu na evaḡa-rakavamuni nai, bono basi-ḡutua. Kwakumu sebonai maḡuri vanaḡivanaḡi bono doğaria tu namo, a asi

namo kwakumu ruarua karava eğara-vanağı vanağını gabunai beğe fiu-kaumuni. [46 Monai ‘dimo na beğe ġani-vanağı vanağimini, ema karava asi ebuseni.’] 47 Bema ġoi matamu na evaġa-rakavamuni nai, bono ġibovaġia. Matamu sebonai Barau ġena Basileiai bono raka-toġa tu namo, a asi namo matamu ruarua karava eğara-vanağı vanağını gabunai beğe fiu-kaumuni. 48 Monai ‘dimo na beğe ġani-vanağı vanağimini, ema karava asi ebuseni.’

49 Mabarari karava na bedamenarini, beiarevarini.

50 Damena tu namo, senaġi bema damena mamina bekorini nai, mamina kamasi ma bovaġa-mamina ġenogoiani? Nuġami ai damena bene tanu, e ġomi tata karomi ġesi maino nuġanai boġono tanu.”

Veġaraġo ruġaruġana

10 ¹Iesu mo gabu eraga-kwaneato, benamo Iudea tanona ġana eiaġoto, Ioridana ġarukana tavi tai evanaġito. Tarimarima ġutuma lelevaġi ġia ġenai ma ġeiaġoto, benamo eveito-ġoi kavana ma evaġa-ribarito.

² Benamo Farisea tarimari ma ġeiaġoto, benamo ġea danaġi-ġofakauato, ġekirato, “Tau ta ġaraġona befitoġaiani nai, taravatu na beġabiani?” ³Iesu na ma evaġa-veserito, ekirato, “Mose ġena taravatu nuġanai kara etoni?” ⁴Ġekirato, “Mose ġena taravatu tu maiġesi ekiran, veġaraġo ruġaruġana fefana betoreani vau, ġaraġona betuġu-rakaiani.” ⁵Iesu na ekirarito, ekirato, “Mose na mai taravatu etoreato, korana ġomi nuġami tu roġo bubu. ⁶Senaġina Barau na dagara mabarari eveirito nai, ġia na tarimarima maki eveirito tau e vavine. ⁷Moġesina nai tau ta na tamana e sinana beraga-kwanerini, ġaraġona ġesi beğe tanuni. ⁸Benamo ġia tauri ruarua beğe sebonani, moġa lorinai ġia tu dia ruarua, senaġi sebona moġo. ⁹Moġesi nai dei Barau na evaġa-sebonarito tu, tarima ta na asi ma bene tore-kirari.”

¹⁰ Ma ġeġenoġoito numai, ġena mero na ma ġedanaġiato mo guruġa anina tu kara. ¹¹Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Deikara na ġaraġona betuġu-rakaiani, vavine ta ma beġaraġoani, ġia tu beveġura-vanaġini. ¹²Vavine maki moġesina, ġia ġaraġona beraga-kwaneani, tau ta na ma beġaraġoani, ġia maki beveġura-vanaġini.”

Iesu na mero misiri evaġa-namorito *Mataio 19:13-15; Luka 18:15-17*

¹³ Tarima kotari na naturi ġeġwa-iaġorito-ġoi Iesu ġenai bene ġabi-karari ġana, senaġi ġena mero na ġekira-ġoирito. ¹⁴ Iesu na eġitarito nai tu ebaruto. Benamo ġena mero ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri ġeiaġoma au ġegu ai, asi ġolai-ġoирi, korana Barau ġena Basileia tu maniġesina kavana tarimari ġeri. ¹⁵ Moġoni akiramini, dei na Barau ġena

Basileia asi bēgabi-rāgeani mero misina na kavana, ġia Basileiai tu asi beraka-toġani.”¹⁶ Benamo Iesu na mero misiri efaġa-vaisirito, benamo ġimana iatari ai etore-kaurito, evaġa-namorito.

Farefare vovoka tarimana
Mataio 19:16-30; Luka 18:18-30

¹⁷Iesu monana ma evaisi-rāgeto, benamo erakato nuġanai, tarima ta ġenai eraga-iaġoto, benamo ġoiranai ea vetui-tarito, edanaġiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu namona, au tu kara baveini vau maġuri vanagiġvanagi baġabiani?”¹⁸ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Goi tu karase nai au namogu okiraġini? Tarima ta asi namo, Barau moġo ġereġana.¹⁹ Taravatu mabarari ma ribamu, ‘Asi bono vaġivaġi, asi bono veġura-vanaġi, asi bono lema, asi bono vevaġa-daġa ġofaġofa, asi bono ġabi-kuretoġa, tamamu sinamu bono gubakauri.’”

²⁰Benamo mo tarima ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, au tu keigu na beiġoma toma, mani taravatu mabarari akorana-iaġirini.”²¹ Iesu na eġitaiato ma veuravinina ġesi ekirato, “Dagara sebona moġo orabuni, noiaġo, ġemu farefare mabarari noa voivoi-iaġiri, rabu tarimari bono viniri, benamo gubai tu ma ġemu farefare; ma bono iaġoma, murigu ai bonoma raka.”²² Mo tarima na mai guruġa eseġaġiato nai, ġoirana evaġa-gwaġiġiato, nuġana ma metona ġesi eraka-veġitato, korana ġia ġena farefare tu ġutuma lelevaġi.

²³Benamo Iesu na ġena mero eġita-ġeġeraġirito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Geri farefare vovoka tarimari Barau ġena Basileiai ġeri rakatoġa tu gwaġiġi rakava.”²⁴ Benamo Iesu ġena mero na mo guruġa ġesegħaġiato nai, nuġari ġefarevaġi, senaġi Iesu na ma evaġa-guruġa ġenogoġirito, ekirato, “Natuġore, Barau ġena Basileia rakatoġana tu gwaġiġi rakava.²⁵ Kamela nila kadarena na bevanaġini tu kotuna gwaġiġi, senaġi ġena farefare vovoka tarimana Barau ġena Basileiai ġena rakatoġa tu gwaġiġi rakava.”²⁶ Benamo ġena mero nuġari ġefarevaġi-rakavato, benamo ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Be deikarari vau maġuri beġe ġabiani?”²⁷ Iesu na eġitarito, benamo ekirato, “Tarimarima ġeri ai tu asi ilaila, senaġi Barau ġenai tu ilaila, korana Barau ġenai dagara mabarari tu ilaila.”

²⁸Petero na ekiraiato, ekirato, “Goi ribamu, ġai ġema dagara mabarari tu ġaraga-kwanerito, benamo ġoi murimu ai ġarakani.”²⁹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Moġoni akiramini, tarima ta ġena numa eraga-kwaneato, o tarikakana merori, tobana, sinana, tamana, natuna e ġena tano au daigu ai ema Vari Namona dainai,³⁰ ġia mai maġuri nuġanai ġena numa, tarikakana merori, tobana, sinana, natuna e tano sinau-sinau beġoitaġoni, ema midigumidigu maki; ema ġaro beiaġomani nai, maġuri vanagiġvanagi bedoġariani.³¹ Senaġi tarimarima ġutuma toma ġeguinieni tu beġe gabini, gab tarimari tu beġe guineni.”

Iesu ġena mase ma ekiraġi-foforiato*Mataio 20:17-19; Luka 18:31-34*

³² Iesu ma ġena mero ġesi Ierusalema ġana ġevaraġeto-ġoi, dabara na ġeraka-iaġoto-ġoi, Iesu tu ġoirari ai erakato, benamo ġia ġegħaba-rakavato, ema muriri na ġerakato tarimari maki ġegarito. Benamo Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ma eġori-veġitarito, benamo ġenai kara beġe ġorani dagħarari ekira-vararito, ³³ekirato, “Goseġaġi, ġita tu Ierusalema ġana tavarāġeni. Monai Tarimarima Natuna tu Rubu Veāġa vereri baregori e taravatu ġevevāġa-riba iaġiani tarimari ġimari ai beġe toreani. Ĝia na ġena mase guruġana beġe vaġa-moġoniani, benamo irau bese (o Roma) tarimari ġimari ai beġe toreani. ³⁴ Ĝia na beġe vaseva-vaseva iaġiani, beġe kanunuani, beġe kwariani e beġe vaġi-maseani. Senaġi ġaro toitoi murinai ma bevariġisi-ġenoġoini.”

Iakobo (o Iames) ma Ioane ġeri noġinoġi*Mataio 20:20-28*

³⁵ Benamo Sebedaio natuna, Iakobo ma Ioane, Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġai ġaurani kara baġa noġimuni dagħarana bono vinima.” ³⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Kara ġemi ai bana veia ġotoni?” ³⁷ Benamo ġia na ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Gai ġaurani, ġai ta aroribamu rekenai, ma ta tu kaurimu rekenai baġana tanu ġoi ġemu Basileia marevana nuġanai.”

³⁸ Senaġi Iesu na ekirarito, ekirato, “Gomi tu asi ribami kara ġonoġiani. Au na midigu bedina baniuani ġomi maki boġo niuni riba? Au beġe babatisoguni babatisona ġomi na maki boġo ġabiani riba?” ³⁹ Ma ġevaġa-veseto, ġekirato, “Oi.” Iesu na ekirarito, ekirato, “Moġoni, au baniuni bedinai ġomi maki boġo niuni, ema au beġe babatisoguni babatisona ġomi maki beġe babatisomini. ⁴⁰ Senaġi aroribagu rekenai o kaurigu ai boġono tanu ġotoni tu, dia au na bavaġa-moġoniani, a mai tu Barau na eġabi-torerito tarimari ġeri.”

⁴¹ Mai guruġa mero gabanana (10) ġeġeġaġiato nai, Iakobo e Ioane ġebaru-vinirito. ⁴² Benamo Iesu na mabarari ekea-vegogorito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Gomi ribami, irau bese tarimari ġeri vere na tarimarima ġedori-naġinaġirini, ema ġeri veguine-iaġi tarimari baregori na tu ġeri maoro seġukari na ġelaunaġi-naġirini. ⁴³ Senaġi ġomi fakami ai moġesina tu asi boġono vei. Bema ta ġomi fakami ai bene vere etoni nai tu, ġomi mabarami vetuġunaġimi bene iaġo-vini, ⁴⁴ ema dei bene guine etoni tarimana, ġia tu mabarari ġeri vetuġunaġi tarimanai bene iaġo. ⁴⁵ Korana Tarimarima Natuna eiägomato tu, dia tarimarima na ġia vetuġunaġina beġene iaġo-vini ġana, senaġina ġia eiägomato tu, tarimarima vetuġunaġiri bene iaġo-vini, ema ġena maġuri bene tote-

taria, tarimarima ȣutuma bene voi-ȣenoȣoiri e bene vaȣa-maȣuriri ȣana.”

Iesu na mata-bubu tarimana Batimeo matana evaȣa-namoato
Mataio 20:29-34; Luka 18:35-43

46 Ieriko ai ȣeraȣasito, monana Iesu ma ȣena mero e tarimarima ȣutuma lelevaȣi ȣesi Ieriko ma ȣeraga-kwaneato nuȣanai, Batimeo, mata-bubu e noȣivegame tarimana, Timeo natuna, dabara rikinai etanu-taȣoto-ȣoi. **47** Gia eseȣagito Iesu, Nasareta tarimana, tu ȣia sevinai, benamo ekea-fouto, ekirato, “Iesu o, Davida natuna, au novetuȣa-ȣwagu!” **48** Tarimarima ȣutuma na ȣekira-ȣoiato, asi bene guruȣa ȣetato, senaȣi ȣia ekea-ȣigiraȣe ȣigiraȣeto-ȣoi, “Davida Natuna o, au novetuȣa-ȣwagu!”

49 Iesu eruȣa-tarito, benamo ekirato, “ȣokeaia.” Benamo ȣia na mata-bubu tarimana ȣekeaiato, ȣekirato, “Asi bono gari, novariȣisi, Iesu na ekeamuni bene.” **50** Benamo ȣena koudi efitoȣaiato, eburi-vaisito, Iesu sevina ȣana eiaȣoto. **51** Benamo Iesu na edanaȣaiato, ekirato, “Kara ȣemu naveia otoni?” Mata-bubu tarimana evaȣa-veseto, ekirato, “Vevaȣa-riba tarimamu, matagu noma keo-fakaia.” **52** Benamo Iesu ekirato, “Noiaȣo, ȣemu veȣabidadama na bevaȣa-namomu.” Benamo asikauna matana enamoto e eboȣeboȣe-ginikauto, benamo Iesu murina na dabara na eraka-iaȣoto.

Iesu ȣena rakatoȣa Ierusalema ai ȣevonevone-raȣe viniato
Ioane 12:12-19

11 **1** Geraka-iaȣoto-ȣoi, Ierusalema ȣekavinaȣiato-ȣoi, ma Betefage e Betania ai ȣeraȣasito Olive ȣorona rekenai, benamo Iesu na ȣena mero ruarua etuȣu-guinerito, **2** ekirarito, ekirato, “ȣoiago, ȣoira vanuȣana ȣana. Boȣo raȣasini nai, doniki natuna ta barutarinai boȣo ȣitaianai, iatanai tarima ta roȣosi bene raȣe. Boȣono ruȣaia, benamo boȣono ȣori-iaȣomaia. **3** Bema tarima ta na bedanaȣimini, bekirani, ‘Gomi tu karase nai maniȣesi ȣoveiani?’ betoni nai, boȣono kiraia, ‘Vereȣauka na eura-viniani, vau ma betuȣu-ȣenoȣoiani.’”

4 Benamo ȣerakato, ȣeiȣoto, doniki natuna ȣea ȣoitaoato numa ta ȣoiranai barutari. ȣerugaiato-ȣoi nuȣanai, **5** monai ȣeruga-taȣoto-ȣoi tarimari na ȣedanaȣirito, ȣekirato, “Gomi tu karase nai mani doniki natuna ȣoruȣaiani?” **6** Benamo ȣevaȣa-veserito Iesu na ekirarito kavana, vau ȣetuȣu-rakarito.

7-8 Benamo doniki natuna Iesu ȣenai ȣegori-iaȣoato, ȣeri dabuȣa barari doniki doȣenai ȣeiava-kaurito, benamo Iesu etanukauto. **8** Tarimarima ȣutuma ȣeri dabuȣa barari dabarai ȣeiavarito. Kota tu ȣau lauri boȣai ȣebasito, benamo dabarai ȣetorerito. **9** ȣoirai e gabi ai ȣerakato tarimari mabarari na ȣevone-raȣeato-ȣoi, ȣekirato,

“Hosana, Vereğauka aranai
eiağomani tarimana sivağ-a-namo!

¹⁰ Davida ġita Tamara
ġena Basileia eiağomani,
sivağ-a-namo!
Hosana guba tuğunai!”

¹¹ Iesu Ierusalemai erağasito nai, Rubu Veağ-a nuğanai eraka-toğato,
dagara mabarari eğıta-väğ-a-ġaurito. Senaġi elavilavito nai, ġia ma ġena mero
gabanana ruarua (12) ġesi ġeraka-rosito, Betania ġana ma ġeġenogōito.

Iesu na figi ġauna etovoğaiato
Mataio 21:18-19

¹² Ma elāganito, ġia na Betania ġeraga-kwaneato, ġeraka-iağoto-ġoi
nuğanai, Iesu evitoato. ¹³ Eboġeto, figi ġauna ma launa ta eġitaiato
fakana kota manaġai, benamo eiağoto, nea ġitaia ma tauna ba asiġina.
Monai ea rağasito tu, ġwana ta asi edoġariato, launa korina moġo,
korana ġena ġwa ġaronna roġo nai. ¹⁴ Benamo Iesu na figi ġauna ekiraiato,
ekirato, “Goi ġwaġwamu tarima ta na asi ma beğaniani, toma beiaġoni
vanaġivanaġi!” Mai guruġa ġena mero na ġeseġaġiato.

Iesu na Rubu Veağ-a eiarevaiato
Mataio 21:12-17; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22

¹⁵ Ierusalemai ġevotuto, Iesu Rubu Veağ-a nuğanai eraka-toğato,
benamo voivoi tarimari elai-rosirito. Moni ġesenisito-ġoi tarimari ġeri
fata e pune ġevoivoi-iaġirito-ġoi tarimari ġeri diġoka eġuke-vebuburito.
¹⁶ Rubu Veağ-a nuğana na ġeri farefare ġeġwa-iağorito-ġoi tarimari maki
ekira-ġořiro. ¹⁷ Benamo tarimarima evağ-a-ribarito, ekirato, “Buka Veağ-a
nuğanai tu maiġesi etoreato, Barau ekirato, ‘Au ġegu numa tu bese
irauirau ġeri ġuriġuri numanai beğe kiraġiani,’ senaġi ġomi na tu lema
tarimari ġeri gumu gabunai boġo vağ-a-iaġoa.”

¹⁸ Rubu Veağ-a vereri baregori e taravatu ġevevağ-a-riba iaġiato-ġoi
tarimari na ġeseġaġiato nai, Iesu beğene vağia dabarana ġevetauato. Iesu
garina ġeveito-ġoi, korana tarimarima mabarari na ġena vevağ-a-riba
guruġari ai ġeġaba-rakavato-ġoi. ¹⁹ Elavilavito, benamo Iesu ma ġena
mero ġesi vanuġa barana ġeraga-kwaneato.

Figi ġauna emaseto
Mataio 21:20-22

²⁰ Boġibogi ai dabara na ma ġeraka-vanaġito nuğanai, mo figi ġauna
ġeġitaiato, emarai-ġosito, ġokana maki ġemaseto. ²¹ Petero na etuġamaġi-
tağato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevağ-a-riba tarimamu, noġitaia,
ġoi na mo figi ġauna otovoğaiato dagarana tu varau bemase.”

²² Benamo Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Barau boḡono ḡabidadama-vinia. ²³ Moḡoni akiramini, tarima ta na mai ḡoro bekiraiani, ‘Noveraḡa-raḡe, be davarai noa vefiu-rei,’ benamo nuḡana asi ma bedaradarani, senaḡi bevaḡa-moḡoniani, kara bekiraḡiani dagarana bemoḡonini nai, mo veiḡa tu beḡorani. ²⁴ Moḡa lorinai akiramini, kara boḡo noḡini ḡauḡau ai nai, boḡo vaḡa-moḡonia, boḡo doğaria, benamo boḡo ḡabiani. ²⁵ Bema ḡoruḡa-tarini, benamo ḡoḡauḡauni nai, rakava boḡono tuḡamaḡi-fitoḡari, bema tarima ta ḡenai ma ḡemi nuḡa meto nai, benamo ḡomi Tamami gubai etanuni na maki ḡemi rakava betuḡamaḡi-fitoḡarini. [²⁶ Senaḡi bema ḡomi na tarima ḡeri rakava asi boḡo tuḡamaḡi-fitoḡarini nai, ḡomi Tamami gubai etanuni na maki ḡemi rakava asi betuḡamaḡi-fitoḡarini.]”

Iesu ḡena seḡuka korana ḡedanaḡiato
Mataio 21:23-27; Luka 20:1-8

²⁷ Benamo ḡia Ierusalemai ma ḡeraḡasito. Monai Iesu Rubu Veāga nuḡanai erakato-ḡoi nuḡanai, Rubu Veāga vereri baregori, e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari, ema Iuda vereri ḡia ḡenai ḡeiaḡoto. ²⁸ Benamo ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Kamara maoro ai ḡoi na mai veiḡa oveirini? Dei na maoro evinimuto?”

²⁹ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au na vedanaḡi sebona avinimini, boḡo vaḡa-veseani nai, au na kamara maoro ai mai veiḡa aveirini bakira-varamini. ³⁰ Ioane ḡena babatiso veiḡana tu guba na eiaḡomato, ba tarimarima ḡerina?”

³¹ ḡia fakari ai ḡeverorito, ḡekirato, “Bema ḡita bita kirani, ‘Barau ḡenana’ bita toni nai, ḡia bekirani, ‘Karase nai Ioane asi ḡovaḡa-moḡoniato?’ betoni. ³² Senaḡi bema ḡita bita kirani, ‘Tarimarima ḡerina’ bita toni nai maki asi ilaila.” ḡia tu tarimarima gariri ḡegarito, korana ḡia ribari, Ioane tu peroveta tarimana korikori.

³³ Moḡa lorinai ḡia na Iesu ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, “Ḡai asi ribama.” Benamo Iesu na ḡia maki ekirarito, ekirato, “Au na maki kamara maoro ai mai veiḡa aveirini asi bakira-varamini.”

Barabore - Vine tavoḡana ḡitaḡauna tarimari rakavari

12 ¹ Iesu na barabore ai ma evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Tarima ta vine tavoḡana evaroato, maḡuna ḡeġabiato, tano ai vine gigi-gigina gurina ekwaiato, tavoḡa ḡitaḡauna numana maki evaḡa-ruḡaiato. Moḡa murinai tavoḡa ḡitaḡauna tarimari ḡeri ai ḡena tavoḡa eraga-kwaneato, benamo erakato gabu ta ḡana. ² Vine ḡwari (o grapes) ḡemaḡeto, benamo ḡia na ḡena vetuḡunaḡi tauna ta etuḡuato tavoḡa narinarina tarimari ḡeri ai, vine ḡwari kota benea ḡabi ḡana. ³ Senaḡi ḡeġabi-tariato, benamo ḡekwariato vau, ḡimana kori ḡetuḡu-ḡenoḡoiato. ⁴ Tavoḡa biaguna na ḡena

vetuūunaāgi tauna ta ma etuūuato, senaāgi ġia tu debana ġekodo-fakaiato e ġevei-maiaka maiakaiato. ⁵ Benamo ta ma etuūuato, senaāgi ġevaāgi-maseato; ema vetuūunaāgi tarimari ġutuma etuūurito, kota tu ġekwaririto, kota tu ġevaāgirito. ⁶ Tarima sebona ta tu roō ġia sevinai, ġia natuna korikori, ġena lalokau merona. Dokonai ġia etuūuato, ekirato, ‘Natugu natuūua, ġia na beğene gubakaua.’ ⁷ Senaāgi tavoāga ġitaāgauna tarimari tauāgeri ġeveguruāga-vevinito, ġekirato, ‘Mani tu tavoāga beğauaiani merona, be siğabia, sivaāgia, benamo tavoāga tu ġita ġera.’ ⁸ Benamo ġeğabi-tariato, ġevaāgiato, vine tavoāgana murikanai ġefiu-rosiato.”

⁹ Iesu evedanaāgiito, ekirato, “Tavoāga biaguna na tu kara beveiani? ġia beiaāgomani, tavoāga narinarina tarimari bevaāgi-ġosirini, benamo vine tavoāgana tarima irauri tari ma bevinirini. ¹⁰ Ġomi na mai toretore Buka Veaāgai asi ġoiaviani, iniğesi ekirani,

‘Fore numari ġeragarini
tarimari na asi ġeura-viniato
ma ġefitoāgaiato forena tu
duğu forenai eiaāgoto.

¹¹ Mai veiāga maiāga tu
Vereāgauka na eveiato,
matara na tağitaianı,
ħitaāgitana irau veğata.’ ”

¹² Benamo Iuda vereri na Iesu beğene ġabia dabarana ġevetauato, korana ġia ribari, Iesu na mai barabore tu ġia ekiraāgirito-ġoi nai. Senaāgi tarimarima ġutuma ġevegogo-tağoto-ġoi gariri ġeveito naima ġeraga-kwaneato, ġerakato.

Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri
Mataio 22:15-22; Luka 20:20-26

¹³ Gabivau Farisea tarimari e Heroda murinai ġerakato-ġoi tarimari kotari Iesu ġenai ġetuūu-iāgorito, ġena guruāgai beğene vaāga-vedaāgraāgea e beğene ġabia ġana. ¹⁴ Ġeiaāgomato, benamo Iesu ġema ribaāganiato, ġekirato, “Vevaāga-riba tarimamu, ġai ribama ġoi tu moğoni vei-iobukaiobuka tarimamu, tarimarima gariri asi oveini. Tarima ġeri dagi maki asi otuğamāgirini, senaāgi ġoi na moğoni ai Barau ġena dabara ovevaāga-riba iāgi-ħitakauani. Novaāga-ribama, Kaisara, Roma ġeri vere, ġenai takesi bağana dava ba asīgi? Bağana vinia ba asi bağana vinia?”

¹⁵ Senaāgi Iesu na ġeri ġofaāgofa eribaiato nai, ekirarito, ekirato, “Karase nai au ġoribaāganiguni? Silva monina ta ġoġwa-iāgomai, nama ġitaāgi.” ¹⁶ Benamo ta ġeğwa-iāgomaiato, Iesu na edanaāgirito, ekirato, “Mai tu dei laulauna e dei arana?” Ġia ġevaāga-veseto, ġekirato, “Kaisara ġena.” ¹⁷ Iesu na ekirarito, “Kaisara ġena dagara Kaisara boğono vinia, Barau ġena dagara Barau boğono vinia.” Benamo ġeğaba-rakavato ġia ġenai.

Variġisi-ġenoġoi guruġari
Mataio 22:23-33; Luka 20:27-40

¹⁸ Sadukea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto. Ĝia ġeri tuġamaġi tu, mase tarimari asi ma beġe variġisi-ġenoġoini. Benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, ¹⁹ “Vevaġa-riba tarimamu, Mose na taravatu ġai ġema maiġesina etoreato, ‘Bema tau ta kakana bemaseni, vabuna bemase-kwaneani, ma asi naturi nai, mo tau na kakana vabuna bene ġaraġo, naturi beġene maġuri mase tauna ġena.’ ²⁰ Mero mabarari tu imaima ruarua (7). Mero guinena na eġaraġoato, ma emaseto asi natuna. ²¹ Mero vaġa-ruaruana na vabuna ma eġaraġoato, senaġi ġia maki emaseto asi natuna. Mero vaġa-toitoina maki moġesina moġo. ²² Moġa nuġanai ġia mabarari tu imaima ruarua (7), naturi ta asi ġevaġa-ġoraiato. Dokonai mo vavine maki emaseto. ²³ Variġisi-ġenoġoi ġaronai mo vavine tu dei ġaraġona? Korana ġia tu tauri 7 na ġeġaraġoato.”

²⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ĝomi tu ġokerereni, korana Buka Veaġa anina ema Barau ġena seġuka asi ribami. ²⁵ Mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini tarimari tu asi ma beġe veġaraġoni. Ĝia tu aneru kavana gubai. ²⁶ Mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini guruġari Mose ġena bukai asi ġoaviani? Ĝau eġaraiato varina nuġanai Barau na Mose ekiraiato, ekirato, ‘Au tu Aberahamo ġena Barau, Isako ġena Barau, ema Iakobo ġena Barau.’ ²⁷ Ĝia tu dia mase tarimari ġeri Barau, senaġi maġuri tarimari ġeri Barau. Ĝomi tu ġokerere-rakava rakavani!”

Veuravini tu taravatu mabarari evanaġirito
Mataio 22:34-40; Luka 10:25-28

²⁸ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta eiaġomato, ġeri guruġa-guruġa eseġaġiato, benamo eġitaiato, Iesu na evaġa-vese ginikaurito nai, edanaġiato, ekirato, “Taravatu mabarari nuġari ai aīga tu barego ved Aureana?” ²⁹ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Barego ved Aureana tu maiġa: ‘Isarea tarimami o, ġoseġaġi, Vereġauka ġita ġera Barau tu Vereġauka sebona kwariġutu. ³⁰ Vereġauka ġoi ġemu Barau bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma ġemu tuġamaġi mabarana, ma kokoremu mabarana ġesi.’ ³¹ Vaġa-ruaruana tu maiġa: ‘Sevimi tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana.’ Taravatu ta na mai taravatu ruarua asi bevanaġirini.”

³² Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ma evaġa-veseto, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġoi ġemu guruġa tu moġoni, Barau tu sebona moġo, asi ta maia. ³³ Bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma ġemu tuġamaġi mabarana, ma gwadamu mabarana, ema sevimi ai etanuni tarimana maki bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana. Maiġa tu barego ved Aurea, ginitaġo dagarari e boubou dagarari mabarari evanaġirito.”

³⁴ Benamo Iesu na mo tarima ġena vevaġa-vese eġitaiato ma iaunegana e ma tuġamaġi-fakana ġesi, benamo ekiraiato, ekirato, “Goi e Barau ġena Basileia fakami tu asi manaġa.”

Moġa murinai tarima ta na asi ma edanaġiato, korana ġegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ġena Vereġauka?

Mataio 22:41-46; Luka 20:41-44

³⁵ Iesu Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, ekirato, “Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ġetoni? ³⁶ Davida Iauka Veaġa na riba e tuġamaġi-faka eviniato, benamo eguruġa-foforito, ekirato,

‘Barau na au ġegu Vereġauka ekiraiato:

Au ġimagu aroribana rekenai

noma tanu,

bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.’

³⁷ Davida na Keriso tu ‘Vereġaukana’ ekiraġito; kamasi nai Keriso tu Davida natuna?”

Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri ġofaġofa veiġari

Mataio 23:1-36; Luka 11:37-54; 20:45-47

Tarimarima ġutuma lelevaġi Iesu ġena guruġa ma iakuri ġesi ġesēġaġiato. ³⁸ Ĝena vevaġa-riba nuġanai ekirato, “Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari boġono ġita-ginikauri. Ĝia ġeurani dabuġa maukari beġene riġo, maketi gaburi ai beġene rakao-rakao, tarimarima na beġene vāga-namori urari ai. ³⁹ Rubu nuġari ai e ġanivegogo gaburi ai ġeri ura sea namori ai beġene tanu. ⁴⁰ Ĝia na vabu ġeri numa e farefare ġevaġa-koririni. Ĝeri ġauġau tu mauka kenene, ġeġofaġofani. Ĝia tu meto barego vedaura beġe ġabini.”

Vabu ġena boubou monina

Luka 21:1-4

⁴¹ Iesu moni-tore mauġana ġoiranai etanu-tarito, benamo tarimarima moni ġeġurato-ġoi eġitarito. Farefare e moni vovoka tarimari ġutuma moni barari ġeġurato-ġoi. ⁴² Senaġi asi-ġena e asi-ġana vabuna ta eiaġomato, ġena moni misiri ruarua moġo eġura-riġorito, mai tu noġa moġo toea sebona kavana. ⁴³ Benamo Iesu na ġena mero ekearito ġia ġenai, benamo ekirarito, ekirato, “Moġoni akiramini, mai vabu na beġuraia monina na mabarari ġeri vini bevanaġiri. ⁴⁴ Korana ġia mabarari ġeri moni vovoka ġerina koturi moġo beġe vini, senaġi mai vabu tu asi ġena-ġana na nuġanai ġenai kara ġetanuni ġena maġuri ai bere vevaġa-kava-iaġiri dagarari mabarari beġurari.”

Iesu na vau begea gorani dagarari ekiraġirito

13

¹Iesu Rubu Veaġa na eraka-rosito-ġoi nai, ġena mero ta na ekiraiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, mai fore asikeikeiri noġitari e mai numa baregori ma marevari maki noġitari.” ²Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Mai numa baregori oġitarini? Mai fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni, mabarari beġe vare-bubu-riġorini.”

³Iesu Olive Gorona tuġunai etanu-taġoto-ġoi, Rubu Veaġa Ierusalemai eġita-iaġoato-ġoi nuġanai, Petero, e Iakobo (o Iames), e Ioane, ema Anduru na ġedanagi-ġairiato, ġekirato, ⁴“Nokira-varama, mai dagara tu aitoma beġe gorani, ema beġe gorani nai, kamara vetoġa na bevaġa-foforiani, maniġeri mabarari beġe gorani?”

⁵Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi lorimi boġono vetore, tarima ta na asi bene ġofami. ⁶Tarima vovoka au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, ‘Tarimana tu au maiġegu!’ Tarima ġutuma beġe ġofarini. ⁷Bema ġomi na vetari o tuari gururi e tuari variri boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Maniġeri dagara tu beġe gorani, senaġi dokona tu asi roġo. ⁸Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe veterarini. Gabu ġutuma nuġari ai tano beġe iagani, doġe maki beġe gorani. Mai tu midigu moġo besinaiani, noġa moġo mero keina emaġurini midiguna kavana.

⁹Tauġemi boġono venari-ginikau, korana beġe ġabimini, Iuda ġeri kanisoro tarimari ġeri ai beġe ġori-iaġomini e rubu nuġari ai beġe kwarimini. Au ġoġabi-raġeguni dainai, gavana e vere barari o kini ġoirari ai roġo boġo ruġani, au vaġa-moġonigu ai boġono iaġo. ¹⁰Vari Namona tu tanobara mabarari nuġari ai beġe ġobata-iaġi guineani. ¹¹Bema Kota tarimari ġoirari ġana beġe ġori-iaġomini nai, kara toma boġoa kiraġirini guruġari asi boġono nuġa-vekwaragi-iaġiri. Garona beraġasini vau, Barau na kara bevaġa-ribamini guruġari boġono kiraġiri, korana dia ġomi boġo guruġani, senaġi Iauka Veaġa beguruġani. ¹²Kakana na tarina berevaiani bene mase ġana, tamana na natuna maki moġesina beveiani. Naturi na tamari sinari beġe seġafore-vinirini ema beġe vaġirini. ¹³Tarimarima mabarari na beġe iau-rakavamini, korana au ġoġabi-raġeguni nai. Senaġina deikara bevevaġa-gwaġiġini mo dokona tu bemaġurini.”

**Vevaġa-gari dagarana befororini
Mataio 24:15-28; Luka 21:20-24**

¹⁴“Bema ġomi na dagara rakava vedoureana, vevaġa-gari dagarana, boġo ġitaiani, asi bene ruġa gabunai beruġani.” Mai guruġa beiaviani tarimana bene riba maoro anina tu kara. “Benamo deidei Iudeai ġetanuni tarimari ġoro ġana beġene raga-iaġo. ¹⁵Deikara numa tuġunai etanu-taġoni tu, asi ma bene raka-toġa numa nuġana ġana ġena farefare

ḡabiḡabiri.¹⁶ Deikara vamoka nuḡanai maki asi ma bene ḡenoḡoi ḡena koudi ḡabi-ḡabiri.¹⁷ Mo negai vavine ma baniri e ḡabi-varigu vavineri kika ma vetuḡari!¹⁸ Boḡono ḡauḡau, mai dagara asi bene ḡora ḡura e nagure ḡarori ai!¹⁹ Korana mo negai rakava e midigu barego beğe raḡasini, Barau na tanobara eveiato beiaḡoma maitoma, rakava e midigu moḡesina asi ḡeḡorani. Ma maiḡa murinai moḡesina kavana ta asi ma beḡorani.²⁰ Bema Vereḡauka na mo ḡaro rakavari asi bere vaḡa-kubiri, tarima ta asi bere maḡuri riba, senaḡi eḡabi-hidirito tarimari dairi ai, ḡia na ḡarori evaḡa-kubirito.

²¹ Mo negai, bema tarima ta na bekiramini, ‘Goḡitaia, Keriso tu maiḡal’ o ‘Goḡitaia, ḡia tu iomoḡa!’ betoni nai, asi boḡono vaḡa-moḡonia.²² Korana tu Keriso ḡofaḡofari e peroveta tarimari ḡofaḡofari beğe foforini, vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veiḡari beğe veirini, Barau na eḡabi-viriḡirito tarimari beğene ḡofa-veḡonuri ḡana.²³ Moḡesi nai tauḡemi boḡono venari; dagara mabarari tu akiravara-guinemini, aoa roḡosi bene raḡasi nai.”

Tarimarima Natuna ḡena iaḡoma

Mataio 24:29-31; Luka 21:25-28

²⁴ “Senaḡi mo negai, rakava beğe ḡorani murinai, ḡaro bemukunani e ḡue maki asi bemamani,²⁵ visiḡu guba na beğe ketoni e guba seḡukari beğe iagaiagani.²⁶ Benamo tarima na Tarimarima Natuna beğe ḡitaiani, magube na beiaḡomani ma seḡuka barana e ma marevana ḡesi.²⁷ Benamo ḡia na aneru betuḡurini, eḡabi-viriḡirito tarimari beğe vaḡa-vegogorini tanobara mabarari na.”

Barabore - Vevaḡa-riba figi ḡauna ḡenana

Mataio 24:32-35; Luka 21:29-33

²⁸ “Figi ḡauna ḡenana mai barabore boḡono ribaia: Kabona ḡefori-raġeni e launa ḡefafani nai, ḡoribani, ḡaro ḡena tora taimina tu bekavinaḡi ḡotoni.²⁹ Moḡa ilailanai, ḡomi maki bema mai dagara beğe ḡorani boḡo ḡitarini nai, boḡono riba, Tarimarima Natuna tu bekavinaḡi ḡatama bokai.³⁰ Moḡoni akiramini, mai ḡuru asi bekorini, beiaḡoni mo, mai dagara mabarari beğe ḡorani.³¹ Guba e tanobara beğe rekwa-rekwani, senaḡi au ḡegu guruḡa tu asi beğe rekwa-rekwani, beğe tanu-vanaḡi vanaḡini.”

Ḡaro ema hora tarima ta asi ribana

Mataio 24:36-44

³² “Senaḡi mo ḡaro ema aoa tu tarima ta asi ribana, e aneru gubai asi ribari, ema Natuna maki asi ribana, senaḡi Tamana ḡereḡana moḡo ma ribana.³³ Lorimi boḡono vetore, boḡono venari-ginikau, korana asi ribami, aitoma mo aoa beraḡasini.

³⁴ Ģia tu maiğesina kavana, tarima ta eraka-ğerevağıto, ġena numa eraga-kwaneato, benamo ġena vetuğunağı tarimari maoro evinirito, tata ġeri ġauvei beğene vei. Ģatama-boka narinarina tarimana maki ekiraiato, bene riviğaua. ³⁵ Moğesi nai ġomi maki tatağa-taġo boġono tanu, korana numa biaguna beğenogoini aoana tu asi ribami, lavilavi ai, ba boġi nuğanai, ba kokoroku begoġini ai, ba boġibogo ai. ³⁶ Irau mai moġo beraġasini, benamo genami ai begoitaġomini ġesi. ³⁷ Au na kara ġomi akira-varamini guruğana tu tarimarima mabarari maki akira-vararini, akirani, “Tataġa-taġo boġono tanu e boġono venari-ginikau!” ”

Iesu beğene vaġia dabarana ġevetauato Ioane 11:45-53

14 ¹ Ġaro ruarua moġo, benamo Pasova verekona o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito asi evaġirito verekona e asi etubuni faraona verekona beġe veiani nuğanai, Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na Iesu beğene ġabi-lemaia, benamo beğene vaġi-masea dabarana ġevetauato-ġoi. ² Senaġi ġekirato, “Dia vereko nuğanai bene ġora, korana vereko beġe iaġoma tarimari ġia iatana na beġe burini garina.”

Vavine ta ġena veiġa namona
Mataio 26:6-13; Ioane 12:1-8

³ Iesu Betania ai Simona lepera tarimana ġena numai eġaniġanito-ġoi nuğanai, vavine ta eraka-toġato, kavabu namona ta, alabasta forena na ġeveiato kavabuna, eġabi-kauato, nuğanai tu muramura ma bonana namona. Mo muramura tu ġauġa arana nad ġokana na ġeveitō-ġoi dagarana, ma voina tu varaqe rakava. Mo vavine na mo kavabu bokana ebota-fakaiato, benamo muramura Iesu debanai ebubuato. ⁴ Ģia sevinai tarimari kota tu ma nuġa-metori ġesi ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, “Karase nai mai muramura bonana namona efitoġa-kavaiani? ⁵ Bere voivoi-iaġia, benamo silva moniri sinau toitoi (300) bere ġoitaġoa, (mai tu tarima ta davana laġani ta nuğanai kavana), benamo asi ġeri-ġari tarimari bere viniri.” Benamo ġia na mo vavine ġevaneato.

⁶ Senaġi Iesu ekirato, “Ġoraga-kwanea! Kara dainai ġomi na meto ġoviniani? Mai vavine na tu veiġa namona au ġegu ai beveia. ⁷ Asi ġeri-ġari tarimari tu ġomi ġesi boġo tanu-vanaġi vanaġini, be boġo urani nai, boġono vaġa-kavari. Senaġi au tu dia ġaro mabarari ġomi ġesi batanuni. ⁸ Mai vavine na tu kara bere veia dagarana beveia, ġia na au tauġanigu ai muramura bebebubu-guinea gurigurigu ġana. ⁹ Moġoni akiramini, Vari Namona beġe ġobata-iaġiani tanobara mabarari nuġari ai, mai vavine na veiġa beveia veiġana maki beġea kiraġiani, ġia tuġamaġi-iaġina.”

Iudas na Iesu erevaiato
Mataio 26:14-16; Luka 22:3-6

¹⁰ Benamo Iudas Isakariota, gabanana ruarua (12) tarimana ta, Rubu Veağā vereri baregori ġeri ai eiağoto, Iesu benea revaia ġia ġeri ai ġana.
¹¹ Benamo ġia na ġeseğägiato nai, ġeiajku-rakavato, benamo ġekiratoreato, moni beğe viniani. Benamo Iudas na ġimari ai betore-kauani dabarana ma evetauato-ğoi.

Iesu ma ġena mero ġesi ginitaġo mamoena ġeġaniato
Mataio 26:17-25; Luka 22:7-14; 22:21-23; Ioane 13:21-30

¹² Ĝaro giniguinenai, asi etubuni faraona verekona veiveina e ginitaġo mamoena vaġivaġina ġaronai, Iesu ġena mero ġevedanaġito, ġekirato, “Ĝai tu ainai Pasova verekona baġana vei-torea, bono ġania?”
¹³ Benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġurito, ekirarito, ekirato, “Vanuġa baregonai boġono raka-toġa, benamo tarima ta nanu gwaġutuna befaġaiani bogo ġoitaġoani. Murina na boġono iaġo. ¹⁴ Benamo beraġekauni numanai numa biaguna boġono vaġa-guruġaia, boġono kira, ‘Vevaġa-riba tarimana ekirani: Au ġegu varivari daiġutuna tu aīga, ġegu mero ġesi monai ginitaġo mamoena baġana ġania?’ ¹⁵ Benamo ġia na daiġutu baregona ta numa tuġunai bevaġa-ġitamini iarevatore. Monai boġono dabaraia ġita ġara.”

¹⁶ Benamo mero ġeiaġoto, vanuġa barana nuġanai ġeraka-toġato, Iesu na ekiraġirito ilailari ai ġedoġaririto. Monai vereko ġeveiato.

¹⁷ Elavilavito, Iesu ma ġena mero gabanana ruarua (12) ġesi ma ġeraġasito. ¹⁸ Ĝeġaniġanito-ğoi nuġanai Iesu ekirato, “Moġoni akiramini, ġomi ta na au borevaguni, ta au ġesi ini taġaniġani-vegogoni tarimamu ta na.” ¹⁹ Ĝia mabarari nuġari ma metori ġesi irau sebori irau sebori na ġedanaġiato, ġekirato, “Moġoni dia au, ene?”

²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Mai tu ġomi gabanana ruarua (12) fakami ai ta dei au ġesi diġu sebonai ġanaba-riġoni tarimana. ²¹ Tarimarima Natuna bemaseni, Buka Veaġai ġetoreato ilailanai. Senaġi Tarimarima Natuna berevaiani tarimana vetuġana kekei, asi bere maġuri tu namo.”

Vereġauka ġena ġanivegogo veaġana
Mataio 26:26-30; Luka 22:15-20; 1 Korinto 11:23-25

²² Ĝia ġeġaniġanito-ğoi nuġanai, Iesu na beredi eġabiato, Barau evaġa-namoato, etaviato, evinirito, benamo ekirato, “Goġabia, mai tu au tauġanigu.”

²³ Ĝia na kapusi ma eġabiato, evaġa-namoato murinai evinirito, benamo mabarari na ġeniuato. ²⁴ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Mai tu au raragu, Ginitaġo Variġuna evaġa-moġonian, bevebubuni, tarimarima

ḡutuma vaḡa-maḡuriri. ²⁵ Moḡoni akiramini, vine nanuna asi ma baniu-ḡenoḡoiani, beiāgoni mo, Barau ḡena Basileiai vau ma baniu-ḡenoḡoiani.”

²⁶ Benamo mari ta ḡemariato murinai, ḡeraka-rosito, Olive Gorona ḡana ḡeiaḡoto.

Iesu na Petero ḡena vekira-ḡuniḡau ekiraḡi-toreato
Mataio 26:31-35; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38

²⁷ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḡomi mabarami ḡemi veḡabilidadama au ḡegu ai boḡo raga-kwaneani, korana Buka Veāgai maiḡesi etoreato,

‘Au na mamoe ḡitaḡauri
 tarimana bavaḡiani,
 benamo mamoe mabarari
 beġe raga-lausini.’

²⁸ Senaḡi au mase na ma bavariḡisi-ḡenoḡoini murinai, baraka-guineni Galilea ḡana. Monai vau bitana vedoḡari.”

²⁹ Petero ekirato, “Mabarari na ḡeri veḡabilidadama ḡoi ḡemu ai beġe raga-kwaneani, senaḡi au na tu asīgina.” ³⁰ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Moḡoni akiramuni, toma boġi kokoroku vaḡa-ruarua roġosi bene goġi nuḡanai, ḡoi na au vaḡa-toitoi bokira-ḡuniḡauguni.” ³¹ Senaḡi Petero eguruḡa-ḡiġiraḡeto, ekirato, “Bema ḡoi ḡesi bita mase-vegogoni maki, au na ḡoi tu asi veḡata bakira-ḡuniḡaumuni.” Mabarari moḡesi moġo ġekirato.

Iesu eġauḡauto Getesemane ai
Mataio 26:36-46; Luka 22:39-46

³² Ǧia gabu arana Getesemane ai ḡea raḡasito, benamo Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Mainai ḡotanu, au tu naiāgo, naḡuriġuri roġo.” ³³ Benamo Petero, e Iakobo (o Iames), ema Ioane moġo eġoririto, ǧia ḡesi ḡeiaḡoto. Moġa nuḡanai Iesu tauḡanina efarakaiato, egarito, nuḡana maki evehwaṛi-ḡoi. ³⁴ Benamo ekirarito, ekirato, “Au nuḡagu na meto asikei eġwaian, dori evaġiguni; mainai ḡotanu, boġono venari.” ³⁵ Iesu kota ma eraka-naḡito, tano ai eketo-tarito, benamo Barau enoġiato, ekirato, bema ma dabara ta moġa neganai, mai aoa metona ḡenana bene vanaḡi. ³⁶ Ekirato, “Tama, Tamagai o, dagara mabarari ḡoi ḡemu ai veiveiri tu ilaila. Mai midigu bedina ḡeguna noma ḡabi-vāgia. Senaḡi dia au ḡegu ura, ḡoi ḡemu ura moġo.”

³⁷ Benamo eġenoḡito nuḡanai tu, ḡena mero genamaseri ai eġoitaḡarito, benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Simona, ḡoi tu ogenani? Aoa sebona ta kavana maki asi bovevaḡa-gwaġiġini?” ³⁸ Boġono venari, boġono ḡauḡau, be veribaḡani beiāgomani nai, asi boġono moira. Iauka tu moġoni eurani, senaḡi tauḡani tu emoirani.”

³⁹ Benamo ma eraka-veğitato, ea ġuriġurito, mo ġauġau guruġari guineri ma ea kiraġirito. ⁴⁰ Ma eġenoġoi-iaġomato nuġanai tu, genamaseri ai ma edoġaririto, korana matari tu gena na eġabi-rakavarito. Gia asi ribari kamasi beġe vaġa-veseani.

⁴¹ Vaġa-toitoina ma eġenoġoito, benamo ekirarito, ekirato, “Gomi tu roġo ġogenani e ġoiaġaraġini? Bevaitovo! Aoana varau beraġasi! Ġoġitaia, Tarimarima Natuna tu beġe revaia, rakava tarimari ġimari ai beġe torea. ⁴² Ġovariġisi, be si-iaġosi! Ġoġitaia, au revarevagu tarimana mai beraġasi!”

Iesu tuari tarimari o soldia na ġeġabiato
Mataio 26:47-56; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12

⁴³ Iesu roġo eguruġato-ġoi nuġanai, Iudas, mero gabanana ruarua (12) tauna ta, eraġasito. Tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ma ġeri vetari baġari e vevaġi kwariri. Gia tu Rubu Veāga vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri na ġetuġurito. ⁴⁴ Reva tarimana na vetoġa ta ekiravara-torerito, ekirato, “Baverauani tarimana tu moġa. Boġono ġabi-taria, boġono ġori-iaġoa ġomi ġemi veġitaġau gaburenai.”

⁴⁵ Iudas eraġasito nai, maoromaoro eiaġoto Iesu ġenai, benamo ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu o!” benamo everauato. ⁴⁶ Benamo tuari tarimari na ġeġabi-tariato, ġedegodegoato.

⁴⁷ Senaġi monai eruġa-taġoto-ġoi tarimana ta, ġena vetari baġana einu-vaġiato, edaveato, benamo Rubu Veāga verena baregona ġena vetuġunaġi tarimana seġana ebasi-vaġiato. ⁴⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Au tu seġafore doġorona ta aġori-kauani? Be ġomi boġi iaġoma au ġabiġabigu tu, ma ġemi vetari baġari e vevaġi kwariri ġesi? ⁴⁹ Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai Rubu Veāga nuġanai avevaġa-ribato-ġoi, senaġi asi ġoġabiguto. A mai tu Buka Veāgai ġetore-guineato guruġana vaġa-moġonina ġana.”

⁵⁰ Ĝena mero mabarari na ġeraga-kwaneato, ġeraka-rovorovoto.

⁵¹ Mero variġuna ta tu kefina korina, senaġi dabuġa ta na moġo taugħanina eriġo-ġauato, Iesu murinai erakato. Gia maki ġeġabi-tariato, ⁵² senaġi ġena dabuġa ġimari ai eraga-kwaneato, kefina kori moġo eraga-kwaraġato.

Iesu kanisoro tarimari ġoirari ai
Mataio 26:57-68; Luka 22:54-55; 22:63-71; Ioane 18:13-14; 18:19-24

⁵³ Gia na Iesu ġeġgori-iaġoato Rubu Veāga verena baregona ġenai, ema Rubu Veāga vereri baregori, e Iuda vereri, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari mabarari ġeraka-vegogoto. ⁵⁴ Petero na Iesu eraka-ġiuato, senaġi ma fakana eiaġoto mo, Rubu Veāga verena baregona ġena

numa mağuna nuğanai eraka-toğato. Monai gadi tarimari fakari ai ea tanuto, benamo karava na etunuato-goi.

⁵⁵ Rubu Veāga vereri baregori e Iuda ġeri kanisoro tarimari mabarari na tu Iesu vağ-a-masena korana ta ġevetauato, senaġi ta tu asi ġedoġariato. ⁵⁶ Tarimarima ġutuma ġeri ġofaġofa guruġari na ġevaġa-badeato-goi, senaġi ġeri guruġa tu asi ġesebonato-goi. ⁵⁷ Benamo tarima kota ġeruġa-vaisito, benamo mai ġofaġofa guruġari ġekiraġirito, ġekirato, ⁵⁸ “Gai tu ġia ġena guruġa baġa seġaġia, bekira, ‘Au na mai tarimarima ġimari na ġeragaiato Rubu Veāgana barovoani, ema ġaro toitoi nuğanai ta ma baragaiani dia ġima veiveina rubuna.’” ⁵⁹ Senaġi ġia ġeri vevaġa-bade guruġari maki asi sebona.

⁶⁰ Benamo Rubu Veāga verena baregona ġoirari ai eruġa-vaisito, benamo Iesu edanaġiato, ekirato, “Goi tu asi bovaġa-veseni? Maiġeri na ġoi ġevarifiu-iaġimuni guruġari tu kamasi?” ⁶¹ Senaġi Iesu asi eguruġato, ma asi evaġa-veserito. Benamo Rubu Veāga verena baregona na ma edanaġi-ġenoġoianto, ekirato, “Goi tu Keriso, ġevaġa-namoani Barauna Natuna?” ⁶² Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Tarimana au maiġegu! Ĝomi na Tarimarima Natuna roġo boġi ġitaiani, Seġuka Barauna ġimana aroribani betanuni, e guba maguberi iatari na beiaġomani!”

⁶³ Benamo Rubu Veāga verena baregona na ġena dabuġa edareato, ekirato, “Karase vevaġa-ġita tarimari roġo tavetaurini? ⁶⁴ Barau vaġa-rakavana guruġana boġi seġaġia. Ĝomi kara ġotoni?” Ĝia mabarari ġekirato, “Bene mase moġo.”

⁶⁵ Benamo kota na ġekanunuato, matana ġekumu-ġauato, ġefaisiato, ġekiraiato, ġekirato, “Goi tu peroveta tarimana, be nokiraġia, deikara na bekwarimu?” Benamo gadi tarimari na ġegabiato, ġimari na ġeforoato.

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:69-75; Luka 22:56-62; Ioane 18:15-18; 18:25-27

⁶⁶ Petero roġo numa mağuna nuğanai, Rubu Veāga verena baregona ġena vetuġunaġi ġuiatori ta eiaġoto. ⁶⁷ Ĝia na Petero karava na etunuato-goi eġitaiato, benamo eġita-ginikauato, ekiraiato, ekirato, “Goi maki Iesu, Nasareta tauna, ġesi orakaoto-goi, okavaiato-goi.” ⁶⁸ Senaġi ġia ekekira-ġuniġauto, ekirato, “Au asi ribagu ġoi kara okiraġiani,” benamo eraka-rosito maġu ġatama bokana ġana, benamo kokoroku egoġito.

⁶⁹ Mo vetuġunaġi ġuiatona na ma eġitaiato, benamo monai ġeruġa-taġoto tarimari ekirarito, ekirato, “Tarimana ta tu maniġa.” ⁷⁰ Petero ma ekekira-ġuniġauto. Nega kotuna evanaġito nuğanai, ġia sevinai ġeruġa-taġoto-goi tarimari na ġekiraiato, ġekirato, “Moġoni, ġoi maki ġia ġesi ġorakaoto-goi tarimamu ta, korana ġoi tu Galilea taumu.” ⁷¹ Benamo Petero na ekirarito, ekirato, “Asiġina ġinavaġi, akira-korikorimini, ġomi na ġokiraġiani tarimana au tu asi ribagu.”

72 Kokoroku vaāga-ruaruana ma egoōito, benamo Petero na Iesu ġena guruğā etuğamağī-doğariato, ekiraiato, “Kokoroku vaāga-ruaruana roğosi bene goğī nai, ġoi na au vaāga-toitoi bokira-ġuniġauguni.” Benamo etaġi-rakava rakavato.

Iesu Pilato ġoiranai

15 ¹Boğibogħi iamoihamo, Rubu Veaġa vereri baregori, e Iuda vereri, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema kanisoro tarimari mabarari na ġevaġa-moġoniato. Benamo Iesu ġebarubaruato, ġegori-iaġoato, Roma Gavana Pilato ġea viniato. ²Pilato na edanagiato, ekirato, “Goi tu Iuda tarimari ġeri vere o kini?” Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Oi, okiraġiani maniġa.” ³Benamo Rubu Veaġa vereri baregori na Iesu ġevaġa-badeato, guruğā ġutuma ġekiraġiritu. ⁴Pilato na ma edanaġi-ġenoġiato, ekirato, “Goi tu asi bovaġa-veseni? Noġitaia, ġoi iatamu ai tu meto ġutuma ġekiraġirini.” ⁵Senaġi Iesu asi eguruġato, benamo Pilato tu edaradarato.

Pilato na Iesu ġena mase ekiraġiato

Mataio 27:15-26; Luka 23:13-25; Ioane 18:38-19:16

⁶Vanaġivanagi Pasova verekona ġaronai tu Pilato na ġia ġeri dibura numanai etanuni, beġe kiraġiani tarimana ta, etuġu-rosiato-ġoi. ⁷Mo laġani ai tarima ta arana Barabas, ġia tu dibura numai etanuto tarima kota ġesi, korana ġevevaġito nai, tarima ta ġevaġi-maseato. ⁸Benamo ġutuma monai ġevegogoto tarimari Pilato ġenoġiato, eveini kavana ma bene vei ġana. ⁹Pilato na edanaġiritu, ekirato, “Gomi ġourani au na Iuda tarimami ġemi vere natuġu-rosia ba?” ¹⁰Ġia ribana, Rubu Veaġa vereri baregori ġeri mama dainai, Iesu ġia ġimanai ġetoreato.

¹¹Senaġi Rubu Veaġa vereri baregori na tarimarima nuġari ġeġanirito, Pilato na Barabas bene tuġu-rosia. ¹²Benamo Pilato na ma edanaġiritu, ekirato, “O mai Iuda tarimami ġemi vere ġotoni tu kamasi bana veia?”

¹³Ġia ġefararato, ġekirato, “Novaġa-satauroa!” ¹⁴Pilato na edanaġiritu, ekirato, “Karase nai, kamara veiġa rakavana eveiato nai?” Senaġi mabarari ġefarara-gitarito, ġekirato, “Novaġa-satauroa!” ¹⁵Pilato ġena ura mo tarimarima ġutuma nuġari bene vaġa-namori ġana, ġia na Barabas etuġu-rosiato, senaġi Iesu tu ġekwariato murinai, evinirito beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaseva-vaseva iaġiato

Mataio 27:27-31; Ioane 19:2-3

¹⁶Vetari tarimari na Iesu ġegori-iaġoato gavana ġena numa nuġanai, benamo karori mabarari ġekeva-vegogorito. ¹⁷Benamo dabuġa kakakakana ġevaġa-veiato, debana dagarana ġau ma giniginina na ġevatoato,

korona nōga ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetore-kauato. ¹⁸ Benamo ġevaġa-namoato, ġekirato, “Iuda ġeri Kini o, ġaro namona!” ¹⁹ Benamo oro kwarina na debana ġekwari-ġenōgoi ġenōgoiato-ġoi, ġekanunu-kanunuato, ġegetui-tari viniato, ġetoma-rakariġo ġofakau-viniato. ²⁰ Ĝevaseva-vaseva iaġi-ġosiato murinai, dabuġa kakakakana ġekoki-vaġiato, ġena dabuġa korikorina ma ġevaġa-veiato. Benamo ġeġori-rosiato beġenea vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27

²¹ Kurene tarimana ta arana Simona, Alesanda e Rufo tamari, gunika vanuġana ta na eiaġomato-ġoi, vetari tarimari na ġelaunaġi-naġiato Iesu ġena satauro neġwaia.

²² Benamo Iesu ġeġori-iaġoato gabu ta arana Golgota ġana, anina tu “Deba Ĝavana Gabuna.” ²³ Benamo ġia na vine nanuna, midigu vaġa-keina muramurana arana muro ġesi ġebubu-vegogoato, ġeviniato, senaġi asi eniuato.

²⁴ Benamo ġevaġa-satauroato; ġena dabuġa dainai laki ġerena ta ġeveiato, benamo ġevarerito fakari ai. ²⁵ Boġibogħi ai horaġauna 9 koloko rekenai ġevaġa-satauroato. ²⁶ Kara koranai ġevaġa-satauroato guruġana satauro iatanai maiġesi ġetoreato, “IUDA TARIMARI GERI VERE.”

²⁷ Lema tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġevaġa-sataurorito, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai. [²⁸ Monana Buka Veaġai ġetore-guineato guruġana evaġa-moġoniato, ekirato, “Gia vei-rakava tarimari ġesi ġeiavi-vegogoato.”]

²⁹ Ĝeraka vanaġito-ġoi tarimari na guruġa rakavari Iesu ġevinjato-ġoi, debari ġekorakorarito, ġekirato, “Aha, be ġoi okirato Rubu Veaġa borovoani, ġaro toitoi nuġanai ma bovaġa-ruġa ġenōgoiani otato!

³⁰ Satauro tuġuna na noraka-riġo, tauġemu novevaġa-maġuri!”

³¹ Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na maki fakari ai maiġesi ġevaseva-vaseva iaġiato, ġekirato, “Gia na tarima boruri evaġa-maġuririto, senaġi tauġena tu asi evevaġa-maġuriri! ³² Keriso, Isaraela tarimari ġeri vere, satauro na inimoġi noraka-riġo ġai goiramai, be baġana vaġa-moġonimu!” Iesu ġesi ġevaġa-satauro vegogorito tarimari ruarua na maki ġeguruġa-rakava viniato.

Iesu ġena mase

Mataio 27:45-56; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30

³³ Horaġauna 12 koloko ea ġabiato nai, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato; mukuna etanuto, eiaġoto mo, horaġauna 3 koloko.

³⁴ Horaġauna 3 koloko rekenai Iesu eġabato, ekirato, “Eloi, eloi, lama sabaktani?” anina tu, “Au ġegu Barau, au ġegu Barau, kara dainai

au boraga-kwanegu?" ³⁵Iesu sevinai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari kota ġeġeġaġito, benamo ġekirato, "Goseġaġi, Elia ekeaiani." ³⁶Benamo tarima ta eragato, nanu erimaiani dagarana ta eġabiatu, vine nanuna mamakina nuġanai eferejato, gobu lefai egwanu-kauato, benamo eduġi-raġeato Iesu na neniua ġana, ekirato, "Sigeitaia, Elia beiaġomani, bema ġabi-riġoani ba?" ³⁷Benamo Iesu eġaba-fouto murinai emaseto.

³⁸Benamo Rubu Veäga nuġanai veaġa lelevaġi daiġutuna kouġauna dabuġana o ketin evedare-kikimato, eruaruato, tuġuna na mo gabigabina. ³⁹Roma vetari verena Iesu ġoiranai eruġa-taġoto-ġoi, ġena ġaba eseġaġiato e kamasi emaseto eġitaiato, benamo ekirato, "Moġoni veġata, mai tarima tu Barau Natuna!"

⁴⁰Vavine kotari maki ġemarereto-ġoi, kotuna manaġai ġeruġato, fakari ai tu Maria, Magadala vavinena; e Maria, mai tu Iakobo (o Iames) keina e Iosefa ġesi sinari; ema Salome. ⁴¹Galileai mai vavine tu Iesu murina na ġerakato-ġoi e ġia vetuġunaġina ġeiaġo-vinito-ġoi. Vavine vovoka ġia ġesi Ierusalema ġana ġemaraġeto vavineri maki monai.

Iesu ġeguriato

Mataio 27:57-61; Luka 23:50-55; Ioane 19:38-42

⁴²Mo lavilavi ai vereko beġe vei-toreani, Sabadi ġarona roġosi bere ġabia nai. ⁴³Iosefa, Arimatea vanuġa tarimana, ġematauraiato-ġoi kanisoro fakari ai tarimana ta, Barau ġena Basileia evaġa-nogaiato-ġoi tarimana, Pilato ġenai eiaġoto, benamo enoġi-ginikauato, Iesu tauġanina bene ġabia etato. ⁴⁴Pilato eseġaġito Iesu tu varau emaseto nai, nuġana efarevaġito, benamo vetari verena ekeaiato, edanaġiato, ekirato, "Moġoni, Iesu tu bermase ba?" ⁴⁵Benamo vetari verena na Iesu ġena mase evaġa-moġoniato vau, Iesu tauġanina Iosefa eviniato. ⁴⁶Moġa murinai Iosefa na dabuġa kurokrona namona ta evojato, benamo Iesu eġabi-riġoato, dabuġa na ekumuato. Gara gabuna fore kouġanai ea tore-toġaiato murinai, fore baregonna na ġatama-boka ekure-ġauato. ⁴⁷Maria, Magadala vavinena, e Maria, Iosefa sinana, na etoreato gabuna ġeġita-kauato.

Iesu evariġisi-ġenoġoito

Ioane 20:1-10

16 ¹Iuda tarimari ġeri Sabadi ekorito murinai, Maria, Magadala vavinena, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema Salome muramura ma bonana namona ġevoito, beġene iaġo, Iesu tauġanina beġene daua ġana. ²Fura ġarona giniguinenha o Sandei ai, boġibōġi ġaro eraġekauto nai, gara ġana ġeiaġoto. ³Benamo tauġeri moġo ġeverorito-ġoi, ġekirato, "Deikara na mo fore barana gara ġekouġau-iaġiato tu, dei na toma ea kure-veġitaiani?" ⁴Senaġi ġeboġe-iaġoto nuġanai, mo fore baregonna tu irau ai vetore. ⁵Ġia gara kouġana nuġanai ġeraka-toġato nai

tu, mero variġuna ta ġegħitaiato, aroriba rekenai etanuto, ġena dabuġa tu kurokuro e mauka kenene, benamo nuġari ġefarevaġi-rakavato.

⁶ Gia na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari, au ribagu ġomi tu Iesu, Nasareta tauna, ġevaġa-satauroato tarimana ġovetauani. Gia tu bevariġisi-ġenoġoi! Ĝia mainai tu asīgħina, ġetoreato gabuna ġoma ġitaia. ⁷ Be ġoiaġo, ġena mero e Petero boġonoa kira-varari, boġono kira, ‘Iesu tu beguineni Galilea ġana. Monai vau boġoa ġitaiani evaġa-guruġamito ilailanai.’ ”

⁸ Benamo mo vavine ġeraka-rosito gara nuġana na, korana nuġari ġefarevaġito e tauġaniri ġeġoġo-ġoġorito-ġoi nai. Tarima ta maki asi ġevāġa-guruġaiato, korana ġegarito nai.

Maria, Magadala vavinena, na Iesu eġitaiato
Mataio 28:9-10; Ioane 20:11-18

[⁹ Fura ġarona giniguinenai, boġi-boġi iamoiamonai, Iesu evariġisi-ġenoġoito, benamo Maria, Magadala vavinena, ġenai efori-guinet. Ĝia ġenana tu iauka rakavari imaima ruarua (7) elai-vaġirito. ¹⁰ Gia eiaġoto, benamo Iesu murina na ġerakato-ġoi tarimari ġeri nuġaraġe e taġiġi nuġanai ekira-vararito. ¹¹ Ĝesēġaġiato Iesu tu maġuri, Maria na eġitaiato, senaġi ġena guruġa asi ġevāġa-moġoniato.

Dabarai tarima ruarua na Iesu ġegħitaiato
Luka 24:13-35

¹² Moġa murinai ġia tauri ruarua gabu ta ġana ġeraka-iaġoto-ġoi nuġanai, Iesu ġeri ai efori, senaġi vetoġana tu eirauto. ¹³ Benamo tauri ruarua ġeġenōġoito, karori ġekira-vararito, senaġi ġeri guruġa asi ġevāġa-moġonirito.

Iesu ġena mero ġeri ai efori e ġia na seġuka evinirito
Mataio 28:16-20; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23

¹⁴ Moġa murinai ġena mero gabanana sebona (11) ġeġaniġanito-ġoi nuġanai, ġeri ai efori, evanerito, korana asi ġeri veġabidadama e ġeri nuġa-gwaġiġi dainai, korana mase na evariġisi-ġenoġoito murinai, ġegħitaiato tarimari ġeri guruġa asi ġevāġa-moġonirito. ¹⁵ Benamo ekirarito, ekirato, “Għoiaġo, tanobara mabarari ai Vari Namona tarimarima mabarari ġoirari ai boġono ġobata-iaġia. ¹⁶ Deikara na mai Vari Namona bevaġa-moġoniani ema babatizo beġabiani tarimana tu bemaġurini, senaġi asi bevaġa-moġoniani tarimana Barau na rakava voina beviniani. ¹⁷ Geveġabi-dadamani tarimari ġesi mai vetoġa beġe iaġo-sebonani: Iauka rakavari au aragu ai beġe lai-vaġirini. Garo variġuri irauirau ai beġe guruġani. ¹⁸ Mota rakavari beġe ġabi-vaisini, mase ġarikiri beġe niurini, senaġi asi beġe vaġa-rakavarini. Ĝimari kevē tarimari iatari ai beġe tore-kaurini, benamo kevē tarimari beġe namoni.”

Iesu tu Barau na eḡabi-varaḡeato guba ġana
Luka 24:50-53; Apostolo 1:9-11

¹⁹Iesu Vereḡauka na evaḡa-guruḡarito murinai, Barau na eḡabi-vaisiato, guba ġana evaraḡeto, benamo Barau aroribana rekenai etanu-tarito.

²⁰Benamo Iesu ġena mero ġeraka-lausito, gabu mabarari ai ġea ġobatato. Vereḡauka maki ġia ġesi ġeġauvei-vegogoto-ḡoi, ema ġeri guruḡa evaḡa-moġonirito-ḡoi nuḡa-farevaḡi veiġa boruri ai.]